

Pedagogisch beleid

Kinderdagverblijf

Roomtuintjes

Smallsteps
kinderopvang

pedagogisch **beleid kdv**

Opgemaakt door
Kwaliteit

Doelgroep
Alle medewerkers van Smallsteps, ouders

Ingangsdatum
Januari 2019

Versie 4.0

colofon

pedagogisch beleid kinderdagverblijf

In dit document staat een omschrijving van de voor Smallsteps kenmerkende visie op de omgang met kinderen.

Doelgroep:	Alle medewerkers van Smallsteps, ouders
Versie:	4.0
Ingangsdatum:	januari 2019
Opslagplek:	Map 1: Inspectie Wet Kinderopvang
Bijbehorende documenten:	Handleiding pedagogische beleid kinderopvang V4.0

Met vragen over dit document kun je terecht bij je kwaliteitsmanager.

Overzicht wijzigingen

01-01-2019 Wijzigingen m.b.t. basis pedagogisch beleidsplan:

Deel 1:

- De visie is bondiger weergegeven

Deel 2:

- BKR is aangepast aan de wet IKK 2019
- VVE is aangepast
- Bij 'spelen en leren' zijn de dagelijkse uitstapjes toegevoegd

Deel 3:

- De tekst bij pedagogisch coaches is vervangen door tekst over pedagogisch beleidsmedewerker met omschrijving van de functie en inzet
- Bij beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers is tekst vanuit ons BPV-beleid verwerkt.

01-01-2019 Wijzigingen m.b.t. locatie specifieke inhoud:

- 3 uren regeling

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Leeswijzer	6
Deel 1 Visie	7
Visie	7
Pedagogische basisdoelen	8
De ontwikkeling van het kind	10
Welbevinden en betrokkenheid	10
Ontwikkelgebieden	10
Deel 2 Randvoorwaarden en middelen	12
Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken	12
De locatie	12
Stamgroepen	12
Verlaten van de stamgroep	13
Beroepskracht-kind-ratio (BKR)	14
Voertaal	14
Incidenteel en structureel afnemen van extra dagdelen of ruilen van dagen ...	14
Achterwachtregeling	14
3-uursregeling	15
Vier-ogenprincipe	15
Grootte van de binnen- en buitenruimtes	16
Wennen van kinderen	16
Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	17
Visie op VVE	17
Stimuleren van ontwikkeling	17
Volgsysteem	17
Inrichting	18
Ouder	
betrokkenheid	19
Samenwerking met school	21
Ondersteuning Op de locatie is er ondersteuning in de uitvoering van het VVE	
programma.	22
Middelen om pedagogische doelen te bereiken	23
Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	23
De groep	24
Inrichting en materialen	25
Activiteitsaanbod	25
De mentor en het observeren van kinderen	26
Doorgaande ontwikkellijn	27
Oudercontacten	27
Pedagogisch handelen	29
Wennen	29
Brengen	31
Tafelmomenten	32
Spelen en leren	35
Slapen en verzorgen	41
Halen	43
Deel 3 Kwaliteitsborging	45
Het borgen van kwaliteit	45
Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	45
Deskundigheidsbevordering	45
Aandacht voor pedagogische kwaliteit	45

Pedagogisch beleidsmedewerkers.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Protocollen.....	46
Samenwerking met ouders	47
Oudercommissie	47
Klachtenprocedure	47
Klanttevredenheidsonderzoek.....	48
Vertrouwenspersoon	48
Personeel	48
Vaste pedagogisch medewerkers.....	48
Opleidingseisen	48
Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers.....	48
Pedagogisch beleidsmedewerker	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Ondersteuning op de locatie	49
Leidinggevenden	49
Verhuur ruimte aan externe partijen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Nawoord	51
Literatuur	52

Inleiding

Voor je ligt het pedagogisch beleidsplan van Smallsteps voor de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar. Hierin omschrijven we alle zaken die vanuit wet- en regelgeving vastgelegd behoren te worden én de praktische uitvoering daarvan op onze locatie.

Dit pedagogisch beleid is voor onze pedagogisch medewerkers een belangrijke toetssteen. Het biedt houvast bij het dagelijkse werk met kinderen, geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak. Tevens biedt het ouders en andere belangstellenden inzicht hoe wij in grote lijnen de kinderopvang in onze locaties vormgeven.

Leeswijzer

Het pedagogisch beleidsplan dat nu voor je ligt, bestaat voor een groot deel uit richtlijnen en uitgangspunten die gelden voor alle locaties van Smallsteps kinderopvang. De praktische uitwerking hiervan op de kinderdagverblijven kan op details verschillen. De plek waar kinderen naar hun ouders zwaaïen, is bijvoorbeeld niet overal dezelfde en ook de tijden waarop met open deuren wordt gewerkt, kunnen variëren. Daarom heeft elke locatiemanager aan het pedagogisch beleidsplan informatie toegevoegd die geldt voor deze specifieke locatie. De locatie specifieke informatie kan alleen een nadere uitwerking of een concrete invulling bevatten van het centrale beleid.

Het pedagogisch beleidsplan bestaat uit 3 delen.

Deel 1 begint met onze visie, bestaande uit een mens- en kindbeeld. Ons kindbeeld is door ons vertaald naar een aantal pedagogische uitgangspunten. Vanuit onze visie werken wij aan de 4 pedagogische basisdoelen, zoals die vanuit wet- en regelgeving aan de kinderopvang worden opgelegd. De ontwikkelingsgebieden die gestimuleerd worden door te werken aan de pedagogische basisdoelen, worden ook in dit deel benoemd.

Deel 2 is het hart van dit beleid. Hier worden de randvoorwaarden en middelen beschreven die tot onze beschikking staan om de 4 pedagogische basisdoelen vorm te geven. Het pedagogisch handelen van onze medewerkers is hierbij het belangrijkste middel en wordt dan ook uitgebreid beschreven aan de hand van het dagritme op de groep. Elk dagritmemoment begint steeds met een stukje theorie, gevolgd door een aantal randvoorwaarden, waarna het pedagogisch handelen rond dit dagritmemoment beschreven wordt, ingedeeld naar leeftijd. Binnen het pedagogisch handelen zetten onze medewerkers pedagogische vaardigheden in die toegelicht worden onder het kopje 'interactievaardigheden'.

In deel 3 tenslotte, wordt de borging van kwaliteit, de samenwerking met ouders en de eisen m.b.t. personeel nader beschreven.

Ten behoeve van de leesbaarheid zal in dit beleidsplan worden gesproken van 'pedagogisch medewerker' voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm en van 'wij', als zijnde Smallsteps. Daar waar 'zij' staat dient 'hij/zij' gelezen te worden en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouders/verzorgers' gelezen te worden. Het kind spreken we aan als 'hij', hier dient 'hij/zij' gelezen worden. Met de term 'kinderopvang' bedoelen we de opvang in het kinderdagverblijf.

Deel 1 Visie

Visie

Ieder kind is nieuwsgierig en onderzoekend. Direct na de geboorte al maakt het contact en probeert het reacties uit te lokken. Kinderen verwonderen zich: ze zien, leren en ontdekken door ervaringen op te doen. En ontwikkelen zich in hun eigen tempo. In ons handelen en in de keuzes die we maken, laten wij ons hierdoor leiden.

Wij geloven in de kracht van ieder kind!

Ieder kind is uniek. Kinderen vinden verschillende dingen leuk, hebben uiteenlopende talenten en allemaal een andere inbreng in de groep. Het herkennen en erkennen van deze diversiteit maakt dat mensen zich thuis voelen, betrokken zijn en zich ontwikkelen. Dat geldt voor kleine, maar ook voor grote mensen.

De omgeving van het kind (bijvoorbeeld ouders, pedagogisch medewerkers, school) beïnvloedt de ontwikkeling van dat unieke kind en helpt het zijn talenten te ontplooien. Het kind beïnvloedt ook de omgeving, er is een voortdurende en unieke wisselwerking tussen kind en omgeving. Als onderdeel van de omgeving van het kind willen wij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind in samenwerking met de ouders met als basis wederzijds vertrouwen, openheid en respect.

Bij de kinderopvang kunnen kinderen kennis maken met anderen: kinderen en volwassenen met diverse achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses. In de beslotenheid van een veilige groep bieden we een scala aan leersituaties. Het kinderdagverblijf is een mini-samenleving, waarin waarden en belangen worden gedeeld en uitgewisseld. Wij zijn ons sterk bewust van deze meerwaarde en geven die dagelijks vorm door te werken vanuit ons geloof in de kracht van ieder kind, van elke ouder en van iedere medewerker.

Op basis van deze visie en ons pedagogisch beleid bouwen we elke dag aan kwalitatief hoogstaande kinderopvang.

Voel je welkom, je kunt hier groeien en ontdekken in een veilige en uitdagende omgeving. Want wij geloven in de kracht van ieder kind!

Pedagogische basisdoelen

In artikel 2 van de beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen¹ is vastgelegd dat een pedagogisch beleidsplan ten minste een beschrijving moet bevatten van de wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie worden geboden, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt. Deze 4 basisdoelen zijn ontleend aan het model van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Zij omschrijft in "De Kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang" (2004/ pp 100-124) 4 basisdoelen voor opvoedingssituaties:

1. het bieden van emotionele veiligheid voor het kind;
2. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen;
3. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om sociale competenties te ontwikkelen;
4. overdracht van waarden en normen.

Het bieden van emotionele veiligheid voor het kind

Dit is de basis van elk handelen in onze kinderopvang. Kinderen moeten zich "thuis" voelen, moeten zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Pas dan kunnen ze zich verder ontwikkelen. Kinderen halen hun gevoel van veiligheid uit drie bronnen:

1. Vaste² en sensitieve pedagogisch medewerkers. De beschikbaarheid van sensitief reagerende medewerkers is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn.
2. De aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
3. De inrichting van de omgeving. De inrichting van het kinderdagverblijf kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Denk daarbij aan akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.

Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen

Met het begrip "persoonlijke competentie" worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Het kind kan hierdoor leren problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

Het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om sociale competenties te ontwikkelen

Sociale competenties omvatten vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat. Hierbij leren kinderen wat gevoelens zijn en hoe ze ermee om kunnen gaan. Wat je kunt benoemen, kun je ook beter hanteren. Emotionele ontwikkeling is een geleidelijk proces van je leren uiten en die uitingen leren benoemen. Tijdens hun ontwikkeling worden kinderen geconfronteerd met problemen of combinaties van problemen waarmee zij tevoren nog niet te maken hebben gehad en waarvoor zij nog geen oplossing hebben. Voor het goed kunnen oplossen van deze problemen moet een kind kunnen rekenen op sociale ondersteuning, dat wil zeggen begeleiders die zien waar het kind behoefte aan heeft. Dit kan zijn: emotionele steun, gestimuleerd worden of afgeremd worden of informatie en uitleg geven die past bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo kan het kind positieve ervaringen opdoen waardoor het een goed gevoel over zichzelf kan ontwikkelen (positief zelfbeeld). In dit ontwikkelingsproces nemen in een rap tempo een toenemend aantal personen,

¹ Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 mei 2012, nr. KO/2012/7794, tot uitvoering van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen) artikel 7, lid 1a.

² Zie randvoorwaarden

volwassenen, broertjes en zusjes en groepsgenoten een plek in. Het kind gaat ervaringen opdoen met anderen, waarbij de begeleiding van pedagogisch medewerker onontbeerlijk is.

De overdracht van waarden en normen

Om in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuur gebonden. Ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. In de kinderopvang hanteren wij regels omtrent de veiligheid en het omgaan met elkaar, met de materialen en de omgeving. De pedagogisch medewerker heeft hierin een voorbeeldrol. Kinderen leren veel meer van wat zij ons zien doen dan van wat wij hen vertellen te doen.

In deel 2 van dit pedagogisch beleid kun je lezen hoe we deze doelen in de praktijk brengen.

De ontwikkeling van het kind

Welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden geeft weer hoe een kind zich voelt. Kinderen die lekker in hun vel zitten, hebben plezier in de dingen die ze ondernemen en in elkaar. Ze genieten. Ze stralen vitaliteit, ontspanning en innerlijke rust uit. Ze stellen zich open en ontvankelijk op, zijn spontaan en durven zichzelf te zijn. Als we deze dingen zien bij een kind, weten we dat zijn welbevinden goed is.

Betrokkenheid geeft aan hoe intens een kind bezig is. Kinderen met een hoge mate van betrokkenheid zijn geconcentreerd, van binnenuit gemotiveerd en gedreven bezig met dingen. Ze willen liever niet stoppen met een activiteit.

Welbevinden en betrokkenheid zijn eigenlijk de basisvoorwaarden om te kunnen ontwikkelen. Zit een kind lekker in zijn vel en is het betrokken bij de dingen die het doet, dan wil een kind ontdekken en ontwikkelt hij zich. Dit ontwikkelen rangschikken we in verschillende gebieden (ontwikkelgebieden) waarover hieronder meer.

Ontwikkelgebieden

Kinderen ontwikkelen zich op verschillende terreinen. We dagen kinderen spelenderwijs uit om vaardigheden binnen die terreinen te ontwikkelen door gerichte activiteiten aan te bieden en actief betrokken te zijn bij het vrije spel van de kinderen. De verschillende ontwikkelgebieden die hieronder genoemd worden, zijn niet los van elkaar te zien.

Motorische (bewegen) en zintuigelijke ontwikkeling

Kinderen die voldoende kunnen bewegen en spelen, doen verschillende zintuigelijke ervaringen op én ontwikkelen een brede basis aan motorische vaardigheden, wat belangrijk is voor een gezonde ontwikkeling. De motorische en zintuigelijke ontwikkeling zijn namelijk de basis van alle andere vormen van ontwikkelen, zoals de sociaal-emotionele ontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling. Ook is er een relatie met ruimtelijke oriëntatie en rekenvaardigheden en voor de ontwikkeling van het brein is bewegen en ervaren cruciaal.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Sociale ontwikkeling en emotionele ontwikkeling hangen nauw samen. Kinderen leren om rekening te houden met anderen, zich te houden aan regels, op hun beurt te wachten, te delen, samen te spelen en nog veel meer sociale vaardigheden. Om dat te kunnen, moeten kinderen leren om hun eigen gevoelens en de gevoelens van anderen te zien, te herkennen, te begrijpen en ermee om te gaan. En dat is emotionele ontwikkeling,

Morele ontwikkeling

Dit gaat kort gezegd over het besef van goed en fout, de vorming van het geweten en de zelfregulatie van emoties. Deze ontwikkeling houdt sterk verband met de cognitieve ontwikkeling, je moet immers eerst begrijpen dat andere mensen andere gevoelens hebben dan jij. Pas dan kan een geweten zich goed ontwikkelen en kunnen kinderen zich moreel gedragen.

Belangrijk hierbij is dat een kind ook het **waarom** begrijpt. Bijvoorbeeld bij regels: aandacht besteden aan het waarom van regels helpt kinderen om zich de regels eigen te maken en inschattingen te maken in nieuwe situaties.

Taal- en communicatieve ontwikkeling

De mens is een sociaal wezen. Communicatie en interactie zijn hierin cruciaal. Dit moet wel op gang gebracht worden, een kind ontwikkelt geen taal zonder interactie met anderen. Taal aanbieden en feedback geven op wat het kind zegt, zijn dus heel belangrijk. Het samenspel van een goed taalaanbod, het eigen taalvermogen van het kind en feedback van de omgeving zorgt ervoor dat een kind zijn taal steeds verder ontwikkelt.

Cognitieve ontwikkeling

Cognitie is het begrijpen, weten en denken. Cognitieve ontwikkeling is dus het proces van leren en bestaat uit waarnemen en verwerken, denken, bewustzijn, aandacht en concentratie, taalbeheersing, verwerken van kennis en het algemene geheugen. De

cognitieve ontwikkeling gaat hand in hand met de ontwikkeling van het brein. Alle informatie vanuit de omgeving van het kind wordt door het brein geordend, er worden verbindingen gelegd en weer verbroken. Middels spel en interactie met volwassenen en andere kinderen ontwikkelt het kind zijn cognitie.

De natuur en de fysieke omgeving bieden een scala aan mogelijkheden om te ordenen en te meten, om oorzaak en gevolg en veranderingen te ervaren.

Expressieve en beeldende ontwikkeling

Kunst is altijd en overal, het maakt deel uit van onze wereld: muziek, dans, drama en beeldende kunsten. Ook het leven van jonge kinderen is vol met kunst: ze bewegen spontaan als ze muziek horen. Ze uiten zich ook d.m.v. muziek en geluid en ze gebruiken de materialen om hen heen om dingen beeldend te maken. Kinderen tekenen en bouwen. Kinderen zijn eigenlijk jonge kunstenaars. Vanuit de drang om te ontdekken, ontdekken ze spelenderwijs de schoonheid van kunst waardoor ze vaardigheden ontwikkelen waarmee ze kunnen communiceren.

Virtuele ontwikkeling

Kinderen groeien op in een nieuwe, fascinerende wereld. Het virtuele milieu bestaat uit tv, mobieltjes, computer, tablet, internet, gaming, etc. Het leren omgaan met deze nieuwe media valt onder virtuele ontwikkeling. Er is geen wetenschappelijk onderzoek bekend dat laat zien dat zelfstandig mediagebruik bij kinderen onder de 3 jaar hun ontwikkeling stimuleert, er is ook geen onderzoek dat uitwijst dat mediagebruik per definitie slecht is. Het is vooral belangrijk dat we de kinderen er goed bij begeleiden door aandacht te geven, ondersteuning te bieden, mee te kijken, te praten over wat we zien en duidelijke afspraken te maken. Mediagebruik in onze kinderdagverblijven gebeurt alleen door peuters en altijd met goede begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Seksuele ontwikkeling

Seksualiteit bij kinderen gaat over lekker in je vel zitten, de baas zijn over je eigen lijf, het ontdekken van je eigen lichaam, knuffelen en intimiteit met vertrouwde personen.

Voor deze korte samenvatting van de ontwikkelgebieden hebben wij gebruik gemaakt van bronnen die genoemd worden in hoofdstuk 5.

In deel 2 van dit pedagogisch beleid zijn de ontwikkelgebieden verwerkt in randvoorwaarden, middelen en pedagogisch handelen tijdens de dagritmemomenten.

Deel 2 Randvoorwaarden en middelen

Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken

De locatie

Voor het bereiken van de 4 pedagogische basisdoelen hebben we een aantal randvoorwaarden en gebruiken we pedagogische middelen. De randvoorwaarden op de locatie worden hieronder nader uitgewerkt.

Smallsteps Roomtuintjes dankt haar naam aan de wijk tegenover het pand, genaamd Roomtuintjes! Wij zijn gevestigd in een oud schoolpand. De kinderen van 0-4 jaar hebben in het pand alle ruimte om te spelen, te ontdekken en te leren. Het pand heeft twee verdiepingen. Op de begane grond bevinden zich vier babygroepen en op de eerste verdieping drie peutergroepen.

Stamgroepen

De kinderen worden opgevangen in een zgn. stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past. Wel kan worden besloten om, aan het begin en aan het eind van de dag, kinderen in een andere ruimte te ontvangen of weer op te halen waarbij een vaste medewerker op de groep aanwezig is. Met ouders en kinderen wordt duidelijk gecommuniceerd wanneer en hoe dit plaats vindt.

Elke stamgroep kent een team van pedagogisch medewerkers. Eén van de vaste pedagogisch medewerkers is aanwezig op de groep als het kind er is. Op het bord naast de toegangsdeur naar de groep is te lezen welke pedagogisch medewerkers op deze groep werken. Er wordt gestreefd naar een goed personeelsbeleid zodat een vaste pedagogisch medewerker bij o.a. langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt.

Aan een kind van 0 jaar worden ten hoogste 2 vaste pedagogisch medewerkers per week toegewezen, waarvan per dag tenminste één medewerker op de groep werkt. Als er vanwege de grootte van de groep met drie of meer pedagogisch medewerkers tegelijk gewerkt wordt, dan mogen er ten hoogste drie pedagogisch medewerkers worden toegewezen aan een baby.

Kinderen boven de 1 jaar hebben maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers. Als er op de groep vanwege de grootte van de groep met drie medewerkers tegelijkertijd gewerkt wordt, worden ten hoogste vier pedagogisch medewerkers toegewezen aan een kind boven de 1 jaar.

De leeftijdsopbouw in stamgroepen kan verschillen. In onderstaande tabel is te zien welke groepsindeling er op de locatie is.

Op Smallsteps Roomtuintjes werken wij met een team van vaste medewerkers en maken incidenteel gebruik van een vaste invalpool.

Het kinderdagverblijf heeft zeven groepen; vier babygroepen en drie peutergroepen.

De namen van de babygroepen zijn: Vlinders, Hommels, Libelle en Bijen.

De namen van de peutergroepen zijn: Klaproosjes, Madeliefjes en Viooltjes.

Ouders krijgen tijdens het intakegesprek te horen in welke stamgroep hun kind is geplaatst.

Op de informatieborden bij de groepen maken wij zichtbaar welke pedagogisch medewerker er aanwezig is, ouders kunnen zo zien wie er op welke dag werkt op de groep van hun kind.

Leeftijdsopbouw van de groepen

groepen	leeftijd	Max. aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
Vlinders	0-2	13	3
Hommels	0-2	12	3
Libelle	0-2	13	3
Bijen	0-2	12	3
Klaproosjes	2-4	15	2
Viooltjes (VVE)	2-4	16	2
Madeliefjes (VVE)	2-4	16	2

Verlaten van de stamgroep

In de volgende situaties kunnen kinderen de stamgroep verlaten:

Opendeurenactiviteiten

Naar mate kinderen ouder worden, hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom geven de pedagogisch medewerkers de kinderen op gezette tijden de gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen en kinderen van andere groepen te leren kennen. De emotionele veiligheid van de kinderen tijdens deze activiteiten is gewaarborgd doordat kinderen altijd terug kunnen naar hun eigen groep en doordat ze begeleid worden bij deze activiteiten. Door het gezamenlijk buitenspelen en het samenvoegen van groepen kennen kinderen elkaar en andere pedagogisch medewerkers. Wij hebben extra aandacht en zorg voor de behoefte van baby's tijdens deze activiteiten.

Op Roomtuintjes werken we met open deuren op bijna alle groepen die aan elkaar grenzen. Het open deur beleid op koppelgroep Bijen/Libelle is vanwege de trap alleen mogelijk onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. De deuren van de groepsruimten staan tijdens vrij spel momenten open. De kinderen kunnen vrij spelen op de koppelgroep. Ze vinden het vaak leuk om even op bezoek te gaan bij de burens of vinden het speelgoed van de andere groep interessant. Kinderen kunnen ook zelf kiezen welke activiteit ze willen doen en hoe lang. Hierbij kun je denken aan: knutsel- yoga of dansactiviteiten. Kinderen die het moeilijk vinden om een keuze te maken, begeleiden wij hierin. De kinderen worden na afloop ook weer naar de groep begeleid door de vaste pedagogische medewerker.

Doordat we met open deuren werken kunnen de kinderen van dezelfde leeftijd van de koppelgroep samenkomen om leeftijdsgerichte activiteiten te ondernemen. Bijvoorbeeld:

- 3+ kinderen die tussen de middag wakker zijn en voorschoolse activiteiten ondernemen.
- Dreumesen/peuters die in een ruimte ongestoord kunnen klimmen en klauteren.

Tijdens opendeurenactiviteiten kan de beroepskracht-kind-ratio (BKR) tijdelijk worden losgelaten, echter de BKR is op stamgroepsniveau bepaald (1ratio.nl). Zo kan een kind altijd

weer terug naar de eigen stamgroep als het niet meer mee wil doen aan een opendeurenactiviteit.

Samenvoegen van de groepen

Tijdens vakantiedagen of op dagen als er structureel minder kinderen zijn kunnen groepen worden samengevoegd. Het samenvoegen kan structureel op een specifieke dag van de week zijn met een structureel lagere bezetting (meestal op woensdag of vrijdag) en in vakantieperiodes. Indien de maximale groepsgrootte het toelaat, kunnen volledig aanwezige stamgroepen structureel worden samengevoegd tot één groep waarbij in principe één vaste pedagogisch medewerker aanwezig is.

Voor zowel kinderen als ouders wordt inzichtelijk gemaakt welke ruimte en welke groep dit is middels het informatiebord bij de deur van de groep. Het samenvoegen van groepen biedt voordelen t.o.v. het werken met groepen met minder kinderen. Er zijn meer speelmogelijkheden voor kinderen en als door het samenvoegen twee pedagogisch medewerkers op de groep werken draagt het bij aan transparantie en veiligheid.

Aan het begin en het einde van de dag

Ook aan het begin en het einde van de dag kunnen groepen samengevoegd worden.

Alle kinderen worden in de ochtend opgevangen op groep vlinders met twee pedagogisch medewerkers. De peuters gaan vervolgens naar de eerste verdieping en worden op groep Madeliefjes opgevangen tot uiterlijk 09:00 uur en gaan vervolgens naar de eigen groep. De baby's van de koppelgroep Libelle en Bijen naar de Libelle en de kinderen van de Bijen gaan op de dagen waarop niet wordt samengevoegd om 09:00 uur naar de eigen groep.

Elke dag werken de medewerkers met een late dienst tot 18.00 uur op hun eigen groep van de baby's. De peuters worden tijdens vakantieperiode of bij structureel minder kinderen samengevoegd na 16.30 uur.

Beroepskracht-kind-ratio (BKR)

Om te bepalen of er voldoende beroepskrachten worden ingezet op het feitelijk aantal aanwezige kinderen, wordt gebruik gemaakt van 1ratio.nl. Dit rekenmiddel is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van SZW.

Voertaal

In het kinderdagverblijf is de voertaal Nederlands.

Incidenteel en structureel afnemen van extra dagdelen of ruilen van dagen

Het is mogelijk om structureel en incidenteel een extra dag af te nemen. De voorkeur gaat uit naar extra opvang binnen de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind voor ons voorop staat. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere groep mogelijk. Ouders dienen hiervoor wel vooraf schriftelijke toestemming te verlenen.

Ook is het mogelijk om een dag te ruilen. Voor het ruilen van dagen hanteren wij de richtlijnen zoals die zijn vastgelegd in het ruilbeleid. Dit kan binnen de eigen groep van het kind mits de betreffende maximale groepsgrootte en de personele bezetting dit toelaat.

Achterwachting

Volgens de wet- en regelgeving mag er gewerkt worden met een achterwacht in de situatie dat er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is op de locatie en de BKR niet wordt overschreden. Op welke manier de achterwacht geregeld is op de locatie, is opgenomen in de werkafspraken veiligheid van de locatie.

3-uursregeling

Er kunnen ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kindratio vereist is. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio. In het rooster registeren we de werk- en pauzetijden, dit rooster is inzichtelijk op de locatie.

Vlinders (0-2) 13 kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:15-9:00	7:45-8:30	7:45-8:30	8:15-9:00	8:00-9:00
Pauze	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:00
middag	16:45-17:30	17:00-17:45	17:00-17:45	16:45-17:30	16:30-17:30

Hommels (0-2) 12kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:45-9:30	8:45-9:30	8:45-9:30	8:45-9:30	8:15-9:15
Pauze	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:00
middag	16:45-17:30	17:00-17:45	17:00-17:45	17:00-17:45	16:45-17:45

Libelle (0-2) 13kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:45-9:30	8:45-9:30	8:30-9:15	8:45-9:30	8:30-9:15
Pauze	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30
middag	17:15-18:00	17:15-18:00	16:45-17:30	17:15-18:00	17:15-18:00

Bijen (0-2) 12kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:00-8:45	8:15-9:00	8:45-9:30	8:15-9:00	8:45-9:30
Pauze	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30	13:00-14:30
middag	17:00-17:45	17:00-17:45	17:15-18:00	17:00-17:45	16:45-17:30

Klaproosjes (2-4) 15 kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:15-9:15	8:30-9:30	8:15-9:00	8:30-9:30	8:45-9:30
Pauze	13:00-14:00	13:00-14:00		13:00-14:00	
middag	16:45-17:45	16:45-17:45	17:00-17:45	17:00-18:00	16:45-17:30

Viooltjes VVE (2-4) 16kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:30-9:30	8:45-9:30	8:30-9:30	8:30-9:30	8:30-9:30
Pauze	13:00-14:00	13:00-14:00	13:00-14:00	13:00-14:00	13:00-14:00
middag	16:30-17:30	16:30-17:45	16:30-17:30	16:30-17:30	16:30-17:30

Madeliefjes VVE (2-4) 16kk					
regeling	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Ochtend	8:45-9:30	8:30-9:30	8:15-9:00	8:30-9:30	8:45-9:30
Pauze	13:00-14:00	13:00-14:00	13:00-14:30	13:00-14:00	13:00-14:30
middag	16:30-17:45	16:30-17:30	17:00-17:45	16:30-17:30	16:45-17:30

Vier-ogenprincipe

Het vier-ogenprincipe betekent dat altijd een andere volwassene met een pedagogisch medewerker moet kunnen meekijken of meeluisteren. In de werkafspraken veiligheid van de locatie staat beschreven op welke manier het vier-ogenprincipe wordt toegepast.

Grootte van de binnen- en buitenruimtes

In de kinderopvang is er per kind minimaal 3,5 vierkante meter bruto speel- en werkoppervlakte beschikbaar voor spelactiviteiten. Het aantal groepen verschilt per kinderopvang. Er is tenminste 3 vierkante meter bruto buitenspeelruimte per kind beschikbaar, deze ruimte grenst aan de kinderopvang en is toegankelijk voor kinderen.

Wennen van kinderen

In onderdeel 2.3 van het pedagogisch beleid beschrijven we hoe we pedagogisch handelen als kinderen komen wennen op het kinderdagverblijf. Hier gaat het om de wettelijke bepalingen rondom wennen.

Een kind mag altijd eerst wennen op het kinderdagverblijf. Dit kan voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum twee keer een dagdeel. Hiervoor dient te allen tijde de door de ouders ondertekende plaatsingsovereenkomst door de locatie te zijn ontvangen. Na de plaatsingsdatum kan er nog één of twee keer gewend worden. De BKR en de maximale groepsgrootte wordt bij het wennen gehanteerd. In overleg tussen ouders en de pedagogisch medewerker worden de wendagen afgesproken en schriftelijk vastgelegd en ondertekend. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op een groep wennen.

Wennen omdat een kind naar een andere groep gaat, gaat in samenspraak met de ouder(s) en de pedagogisch medewerkers. Het aantal wendagen is afhankelijk van het kind. Het is belangrijk dat een kind een keer gaat eten, gaat spelen en een keer gaat slapen op de nieuwe groep.

We willen graag dat een kind drie keer gaat wennen op de andere groep. Twee weken voor de overgangsdatum wordt het wennen, aan de hand van het wenschema, in gang gezet. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op de groep wennen.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Op ons kinderdagverblijf wordt gewerkt met een VVE programma. Daarmee bereiden we kinderen op een speelse manier voor op de basisschool. VVE stimuleert de taal-, cognitieve, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van het jonge kind middels een methodiek met als doel het vergroten van onderwijskansen. Aan de hand van uiteenlopende thema's leren kinderen door middel van spel, muziek, knutselen en kringspelletjes allerlei vaardigheden. Op de VVE-groepen werken specifiek opgeleide VVE pedagogisch medewerkers.

Op Smallsteps Roomtuintjes werken wij met het VVE Programma Uk&Puk op twee peutergroepen genaamd: Madeliefjes en Viooltjes. Om de 7 weken introduceren wij een nieuw thema op de groepen en bij de ouders. Bij de start van een nieuw thema is er een introductie van het thema, ontvangen ouders de nieuwsbrief, ook zorgen wij ervoor dat het thema duidelijk zichtbaar is voor de kinderen op de groepen en in de centrale hal. Aan het eind organiseren wij een thema afsluiting met ouders en volgt een wisselweek waarbij de pedagogisch medewerkers voorbereidingen treffen voor het volgende thema.

Visie op VVE

Binnen het kinderdagverblijf is de opvoeding van kinderen een gezamenlijke verantwoordelijkheid van pedagogisch medewerker, de locatiemanager en de ouders van de kinderen (ervaringsdeskundigen). De pedagogisch medewerkers en ouders onderhouden contact om informatie uit te wisselen over de activiteiten, belevenissen en de ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerker moedigt ouders ook aan om deel te nemen aan activiteiten met kinderen in relatie tot de ontwikkeling van het kind.

Stimuleren van ontwikkeling

Op verschillende manieren stimuleren wij de ontwikkeling van het kind. Zoals in het pedagogisch beleid staat beschreven stimuleren we de kinderen ook in hun ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Bij de vve activiteiten komen deze ontwikkelingsgebieden aan bod. Hierin wordt aandacht gegeven aan het tellen en meten van materialen, klimmen en klauteren voor de motoriek en wordt er vorm gegeven aan het fantasiespel. Op het kinderdagverblijf wordt er ook dagelijks voorgelezen zodat kinderen op deze manier ook in aanraking komen met taal.

Daarnaast worden de activiteiten uitgevoerd in de grote groep, een klein groepje of met een individueel kind. In een kleine groep kan er ingespeeld worden op wat de kinderen zelf inbrengen en is de kans groot dat kinderen actiever deelnemen aan het spel en de interactie.

De pedagogisch medewerker kan met een individueel kind gericht kijken naar de ontwikkeling en aansluiten op het ontwikkelingsniveau. Denk hierbij aan een kind die extra ondersteuning nodig heeft op het gebied van Taal. Een pedagogisch medewerker kan hierbij: voorlezen, afbeeldingen benoemen, vragen of het kind zelf de afbeelding kent of samen liedjes zingen.

Activiteiten in een grote groep zijn meestal de kring activiteiten zoals de ochtendkring waarbij de pedagogisch medewerker de kinderen begroet, het thema bespreekt en de activiteiten van de dag benoemt en krijgen de kinderen ook de ruimte om zelf een verhaal of gebeurtenis te delen met de groep.

Volgsysteem

Op het kinderdagverblijf volgen we de kinderen middels een kindvolgsysteem. Op basis van deze observaties wordt het activiteitenaanbod op de groep afgestemd.

Op het kinderdagverblijf volgen we de kinderen middels een kindvolgsysteem. Op basis van deze observaties wordt het activiteitenaanbod op de groep afgestemd.

Om de kinderen in hun ontwikkeling te kunnen volgen, hanteren wij het kind volgsysteem; KIJK!. Het KIJK! observatie- en registratiemodel is een praktisch hulpmiddel voor het gestructureerd observeren en registreren van de ontwikkeling bij jonge kinderen. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen te observeren in situaties waarin ze bezig zijn met spontane, zelfgekozen activiteiten, aangeboden activiteiten, maar ook tijdens tafelmomenten en overgangsmomenten. De observaties vinden dagelijks plaats en worden twee keer per jaar in het Kijk! registratie systeem geregistreerd.

Hiermee wordt niet alleen zicht verkregen op het verloop van de ontwikkeling, maar het stelt de medewerkers ook in staat een gedifferentieerd passend activiteiten aanbod aan te bieden en af te stemmen op de behoeften van de kinderen.

Twee keer per jaar wordt het ontwikkelniveau van de kinderen bepaald. Het ontwikkelniveau van de kinderen kan in drie subgroepen worden weergegeven; vertraagde ontwikkeling, basis ontwikkeling en versnelde ontwikkeling.

Op basis van de 3 subgroepen wordt per kwartaal een groepsplan opgesteld, wat ook ieder kwartaal geëvalueerd en bijgesteld wordt. Het groepsplan laat per ontwikkelgebied zien welke ontwikkeldoelen er per subgroep zijn. Elke zeven weken wordt er een themaplan geschreven. Hierin wordt vastgelegd welke thema gerelateerde Uk&Puk activiteiten per ontwikkelgebied ingezet kunnen worden om de ontwikkeldoelen uit het groepsplan te behalen. Ook staat beschreven hoe per subgroep dezelfde activiteit een andere uitvoering heeft zodat de activiteit is afgestemd op het ontwikkelniveau van de kinderen en hun behoeften.

Voor kinderen met een vertraagde ontwikkeling wordt ook een individueel plan geschreven. Hierin staat op welke manier een kind extra gestimuleerd wordt door bijvoorbeeld één op één begeleiding tijdens een activiteit en wanneer deze één op één begeleiding plaatsvindt. Ook voor kinderen met een versnelde ontwikkeling kan een individueel plan opgesteld worden, dan staat beschreven hoe een kind extra uitgedaagd kan worden. Op het moment dat de ontwikkeling uit blijft of wanneer er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een kind, zal het protocol zorgkinderen gevolgd worden en zal er een plan van aanpak opgesteld worden.

Inrichting

Op de VVE-groepen zijn verschillende vaste hoeken die voor de kinderen duidelijk herkenbaar zijn. De ruimte is passend ingericht voor de kinderen van deze leeftijd. Het VVE-materiaal is in de diverse speel-leerplekken voor de kinderen beschikbaar en ze kunnen het materiaal tijdens vrij spel of tijdens begeleid spel ontdekken.

Op de peutergroepen zijn de volgende hoeken aanwezig:

- Themahoek met thematafel

De themahoek is duidelijk afgestemd op het thema van dat moment. Aan de muur hangen woordkaarten van begrippen die tijdens het thema aan bod komen om de taal te stimuleren.

Er is een leuk aangeklede thematafel, waar de kinderen zelf bij kunnen, waardoor het thema duidelijk zichtbaar is. Doordat de kinderen zelf bij de spullen op de tafel kunnen, geeft de tafel ook aanleiding tot activiteiten waarmee de ontwikkeling gestimuleerd wordt.

- Huishoek

De huishoek lokt met name rollen- en fantasiespel uit. Er zijn poppen om aan en uit te kleden, een keukentje met alle toebehoren om te koken, een gezellig tafeltje wat uitnodigt om samen aan te zitten. Peuters kunnen er samen een rollenspel spelen:

rollen worden verdeeld en dat vraagt om onderhandelen (dan mag jij straks de moeder zijn), plannen en samenwerken.

- Leeshoek
In een leeshoek kunnen kinderen zelfstandig een boek 'lezen' of elkaar 'voorlezen'. Op de groep is een boekenkast met verschillende en prenten- en leesboeken. De kinderen kunnen op een van de grote stoelen heerlijk wegdromen in hun favoriete boek.
- Bouwhoek
In de bouwhoek wordt gebouwd, dat spreekt voor zich. Wat minder bekend is, is dat kinderen tijdens het spelen met blokken en constructiemateriaal inzichten opdoen die voorbereidend werken op het rekenen. Ze ervaren verschillen in gewicht, grootte en aantallen. Ze doen ervaring op met constructies en evenwicht, vormen en kleuren.

Ouderbetrokkenheid

Samen met de ouders zijn we partner in de opvoeding en ontwikkeling van het kind. Het is daarom van groot belang om ouders goed te informeren over de ontwikkeling van het kind op het kinderdagverblijf. We informeren ouders over de vve activiteiten op de groep. In de nieuwsbrief (themabrief) stimuleren we ouders om vve activiteiten thuis te herhalen. Ouders worden op deze manier ook betrokken bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind.

Op ons kinderdagverblijf vindt de informatieoverdracht op de volgende manieren plaats;

-kennismaking/intakegesprek; tijdens het gesprek informeren wij ouder voor de start op een VVE groep over de werkwijze en de methode op de groep.

-10-min gesprek ; Pedagogisch medewerkers voeren minimaal 1 keer per jaar een oudergesprek over de ontwikkeling van hun mentor kinderen. Bij zorgen over een kind vinden deze gesprekken vaker plaats.

-ouderavonden; ouders worden 2 keer per jaar uitgenodigd voor een ouderavond. De thema's zijn afwisselend. Voorbeeld onderwerp: interactief voorlezen.

-themabrieven; bij elk nieuw thema ontvangt ouder een nieuwsbrief met informatie over het thema, de activiteiten op de groep en activiteiten voor thuis.

-thema afsluiting; bij een thema afsluiting organiseren wij diverse activiteiten om ouders te betrekken en te laten zien welke activiteiten centraal stonden. Denk hierbij aan een foto tentoonstelling van de activiteiten onder het genot van een hapje/drankje met ouders.

Ouders worden doormiddel van een nieuwsbrief geïnformeerd over het thema en nieuws rondom het kinderdagverblijf. Hierin staan de begrippen (woorden), liedjes en versjes die we de kinderen zouden willen aanleren. Naast de informatie die we geven over het thema, de activiteiten en de doelen die we die weken nastreven, geven we ook tips en activiteiten, die ouders thuis kunnen ondernemen met hun kind om zo het thema nog meer te laten leven en ook thuis met het thema bezig te kunnen zijn.

Onderstaand enkele voorbeelden:

- Bij diverse thema's kunnen ouders de boeken meenemen die aansluiten bij het thema om thuis voor te lezen aan het kind. Wij vragen ouders om een foto mee te nemen en zijn uiteraard ook benieuwd naar de ervaring van het kind.
- Wij geven middels de nieuwsbrief diverse tips aan ouders voor knutselactiviteiten die aansluiten bij het thema.
- Ouders, oma en opa's ontvangen bij de voorleesdagen, Kinderboekenweek en bij enkele thema's een uitnodiging om op het kinderdagverblijf voor te lezen.
- Er is een ambassadeur op de locatie die minimaal één keer per jaar een opvoedparty zal organiseren en het is dan de bedoeling dat ouders op een

laagdrempelige manier in gesprek gaan met elkaar en tips/tops uitwisselen over opvoedvraagstukken.

Ouderbeleid

Smallsteps roomtuintjes heeft een eigen ouderbeleid. Elk jaar analyseert de vve coördinator de ouderpopulatie. Bij het signaleren van een veranderende ouderpopulatie vindt dit eerder plaats. In deze analyse worden verschillende kenmerken in beeld gebracht. In de ouderanalyse worden ook de aandachtspunten beschreven die hier uit voort komen. Op basis van de analyse van de ouderpopulatie en streefdoelen t.a.v. ouderbetrokkenheid organiseren we een aantal ouderactiviteiten in het kinderdagverblijf.

Doelstelling

Ons doel bij ouderbetrokkenheid is dat ouders 'hun rol kunnen pakken'. Een rol die ouders in staat stelt om hun kind optimaal te ondersteunen bij haar/zijn ontwikkeling. Deze doelen worden bereikt door op onderstaande gebieden invulling te geven aan het ouderbeleid.

Ouders weten hoe het programma voor voorschoolse educatie werkt

Voorafgaand aan de plaatsing van kind op de vve groep op het kinderdagverblijf worden ouders als volgt geïnformeerd.

- De vve coördinator en locatiemanager hebben een persoonlijk gesprek met ouders
- het intake formulier wordt besproken en het vve aanhangsel wordt ingevuld
- naast de onderwerpen die bij een reguliere intake worden besproken (openingstijden, website van de locatie, ped. beleid) worden ook specifieke VVE zaken besproken;
 - * het VVE programma (themabrief, bijeenkomsten etc.)
 - * de doorgaande lijn van het kinderdagverblijf met het basisonderwijs
 - * het kind volgsysteem KJK!
 - * overdracht kind gegevens binnen het kinderdagverblijf of basisschool
 - * de verwachtingen naar ouders; opkomst oudergesprekken, ouderbetrokkenheid
 - * de plaatsingsprocedure en de mogelijkheid voor een inkomensafhankelijke bijdrage vanuit de gemeente

Informatievoorziening (zittende) ouders

Zodra een kind na 18 maanden een definitieve indicatie heeft vanuit de OKA (ouder- en kind adviseur) komt dit in het ELKK systeem te staan. Als er nog geen definitieve indicatie in het ELKK systeem staat neemt de VVE coördinator contact op met de OKA.

De locatiemanager en vve coördinator nodigen ouders uit voor een gesprek. In dit gesprek worden de aandachtspunten specifiek voor de vve groep. Wanneer de medewerkers of de vve coördinator twijfelen of een kind een indicatie nodig heeft wordt er contact gezocht met de OKA.

Ouders weten van hun kind doet op de voorschool

Tijdens de breng- en haalmomenten op de groep is er tijd om ouders op de hoogte te brengen van de activiteiten op de groep en te informeren hoe de dag is verlopen. Middels de communicatie via de ouderapp worden de ouders ook op de hoogte gehouden van de activiteiten op de vve groep. Op deze manier is het voor ouders direct zichtbaar wat hun kind doet.

Voor vragen of besprekpunten met betrekking tot de ontwikkeling van het kind, de thuissituatie of andere vragen aangaande de persoonlijke situatie, wordt een afspraak gemaakt. Deze gesprekken vinden plaats op vraag van de ouders of van de pedagogisch medewerker.

Ouders weten hoe het gaat met de ontwikkeling van hun kind

Minstens 1x keer per jaar worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. De kinderen die een vve indicatie hebben worden altijd uitgenodigd voor een gesprek. Dit gebeurt ook met zorgkinderen. De pedagogisch medewerkers bepalen of er meer gesprekken nodig zijn. Het

kan uiteraard ook voortkomen dat er meer gesprekken gevoerd worden om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind.

Wanneer een kind op een of meerdere ontwikkelgebieden achter blijft ten opzichte van leeftijdgenoten, krijgen ouders extra informatie en tips om thuis met hun kind aan de slag te kunnen. Dit ter bevordering van de thuisstimulering en ontwikkelingsondersteuning. Informatie kan bestaan uit een overzicht wat een kind op een bepaalde leeftijd zou moeten kunnen. Tips bevatten voorbeelden van activiteiten die ouders zelf thuis met hun kind kunnen doen.

Als het kind het kinderdagverblijf verlaat wordt het Amsterdamse Uniforme Voorblad en het oudergesprek formulier met de ouders besproken, indien zij toestemming geven worden alle gegevens digitaal doorgestuurd naar school. Als een school niet werkt met KIJK!, dan zullen de formulieren naar school gestuurd worden. Of ouders nemen de formulieren mee naar school geven die persoonlijk af aan de desbetreffende persoon. Wij bewaren een kopie op het kinderdagverblijf voor 2 jaar. Bij zorgkinderen en kinderen met een doelgroep indicatie geeft de vve coördinator een warme overdracht naar de basisschool.

Ouders weten wat ze thuis aan ontwikkelingsstimulering kunnen doen

Er worden diverse activiteiten georganiseerd om ouders te betrekken bij het thema en te enthousiasmeren om hier thuis op een manier uitvoering aan te geven. Zo is er op elke groep thematafel zichtbaar welk thema er is. Ouders worden middels een themabrief op de hoogte gehouden. In ons "vve nieuwsbrief" ouderbrochure staan tips en activiteiten die ouders met hun kinderen thuis of op de dagen dat de kinderen niet op het kdV zijn kunnen uitvoeren. Deze activiteiten passen bij het thema waar we op het kdV ook mee bezig zijn. wij geven ook tips voor het voorlezen, liedjes zingen, puzzels etc.

Bij de dagelijkse overdracht worden ouders op de hoogte gehouden. Er worden foto's gemaakt van de activiteiten en deze zijn voor ouders te zien. Ouders worden uitgenodigd om mee te gaan met een uitstapje of mee te helpen bij een activiteit. De oudercommissie denkt ook mee aan de invulling van de ouderactiviteiten. Elke 4 weken is er een thema afsluiting hier worden de ouders altijd voor uitgenodigd. Door bijvoorbeeld een tentoonstelling, een voorstelling, een wandeling etc. Er wordt 2x per jaar een ouderavond georganiseerd. Dit kan ook een opvoedparty zijn. Na elke activiteit wordt er door de beroepskrachten en de locatiemanager geëvalueerd. Er wordt bekeken hoe de opkomst was, welke ouders er niet aanwezig waren, welke activiteiten goed verlopen zijn etc.

Samenwerking met school

We werken samen met school om de doorgaande leerlijn te bevorderen. Wij zorgen dat er een inhoudelijke aansluiting is tussen de voor-en vroegschool en zorgen voor een zorgvuldige overgang.

We werken samen met school om de doorgaande leerlijn te bevorderen. Wij zorgen dat er een inhoudelijke aansluiting is tussen de voor-en vroegschool en zorgen voor een zorgvuldige overgang.

Voorheen was er een samenwerking met basisschool De Dapper en De BOE. Het bleek dat het merendeel van de kinderen op Roomtuintjes naar De Boe gingen waardoor wij ons om die reden voornamelijk op deze school hebben gericht en is de samenwerki

ng intensiever geworden.

Basisschool de Oostelijke Eilanden (BOE) heeft in het kader van de VVE (voor- en vroegschoolse educatie) een samenwerkingsverband met twee peuterzalen met voorschoolse educatie, de Kraai en 't Hofje. Vanaf begin van het schooljaar 2017-2018 heeft kinderdagverblijf Smallsteps Roomtuintjes zich aangesloten bij de VVE bijeenkomsten en komt kdV De Kraai er waarschijnlijk ook nog bij.

VVE Management MT

Bij dit overleg zijn doorgaans aanwezig: De directeur van de BOE, de leidinggevende van de de Kraai en 't Hofje, de IB-er, de onderbouwcoördinator, de OCM-er, de

voorschoolcoördinator en de locatiemanager. We bespreken hier het beleid van de gemeente en het rijk op gebied van VVE en de toepassing hiervan op onze locaties.

De warme overdracht vindt plaats met de leerkracht waar het kind bij in de klas komt. De VVE coach gaat, soms begeleid door de pedagogisch medewerker van het kind, naar school en geeft de overdracht door aan de leerkracht. In de overdracht geven wij informatie over de ontwikkeling die het kind heeft doorgemaakt op het kinderdagverblijf. Indien het een kind betreft waar meer zorg bij komt kijken is er eerder informatie overdracht over het kind. HBO-er op school is er voor de begeleiding van kinderen die van voorschool De Kraai en 't Hofje naar de basisschool gaan. Zij organiseert ook ouderbijeenkomsten voor de ouders aldaar. In het nieuwe schooljaar (2018-2019) wilt ze kijken of er ouders van Roomtuintjes interesse hebben en dan zal ook bij Roomtuintjes bekeken worden hoe wij de ouders zoveel mogelijk kunnen betrekken.

De HBO-er van de school organiseert ook bijeenkomsten voor de kinderen van De Kraai, 't Hofje en Roomtuintjes om bezoekjes te brengen op school en een gezamenlijk activiteit met ze te doen.

Een nieuwe planning is nog in de maak, wij zullen in ieder geval 4-6 keer per jaar naar De Boe gaan met de kinderen voor activiteiten die passend zijn bij het thema.

Ondersteuning

Op de locatie is er ondersteuning in de uitvoering van het VVE programma van een HBO VVE Coach. De HBO VVE Coach is gemiddeld 8 uur per week op locatie om de pedagogisch medewerkers inhoudelijk te coachen en te ondersteunen.

Opleidingsplan

Er wordt jaarlijks een opleidingsplan opgesteld waarin staat beschreven op welke wijze de kennis en vaardigheden van de beroepskrachten worden onderhouden. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Dit opleidingsplan is op te vragen bij de locatiemanager.

Middelen om pedagogische doelen te bereiken

Dagelijks wordt op alle momenten van de dag en tijdens alle activiteiten gewerkt aan de 4 basisdoelen uit de wet, zie hoofdstuk 1.2. Binnen de kinderopvang beschikken wij over een aantal middelen die ingezet kunnen worden om deze doelen te bereiken. Het NJI³ beschrijft in het boekje 'pedagogische kwaliteit op orde' een aantal middelen, die wij hieronder zullen beschrijven. Omdat wij het observeren van kinderen en het contact met ouders zien als belangrijke middelen bij het werken aan de doelen, hebben wij deze aan de door het NJI genoemde middelen toegevoegd.

Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

De pedagogisch medewerker vormt in onze ogen de basis voor de pedagogische kwaliteit. Een goede interactie met kinderen en met collega's is van essentieel belang voor het welbevinden van kinderen, de belangrijkste voorwaarde voor ontwikkeling op alle gebieden. Een pedagogisch medewerker communiceert de hele dag en zal zich dus bewust moeten zijn van de invloed van haar manier van communiceren op de kinderen en op haar collega's. Wij zien het werk van de pedagogisch medewerker als dat van een concertviolist. Hoewel de violist is opgeleid en kan spelen, zal hij dagelijks zijn viool moeten stemmen, zijn toonladders moeten oefenen en met collega-musici moeten afstemmen. Ook onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid en kunnen kinderen begeleiden, maar ook zij moeten dagelijks reflecteren op hun handelen en afstemmen met collega's. De interactievaardigheden waarover onze pedagogisch medewerkers beschikken om dit werk uit te voeren, staan hieronder uitgewerkt.

Emotionele ondersteuning bieden

De pedagogisch medewerker toont een warme belangstelling voor de kinderen en geeft hen emotionele steun wanneer zij die nodig hebben. Zij reageert over het algemeen tijdig en adequaat, zowel verbaal als non-verbaal, op de signalen van de kinderen en fungeert daardoor als veilige haven. Als zij niet onmiddellijk op een signaal kan reageren, laat zij in elk geval merken dat zij het heeft opgemerkt en zorgt ervoor dat er tijdig een meer volledige reactie volgt. De pedagogisch medewerker heeft geregeld oogcontact met kinderen, er wordt geknuffeld en samen gelachen.

Respect voor de autonomie

De pedagogisch medewerker erkent en waardeert alle kinderen als individuen met hun eigen ideeën en perspectieven. Zij laat dit expliciet merken door de kinderen ruimte en tijd te geven om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf keuzes te maken. Zij verwoordt het perspectief van kinderen en spreekt waardering uit voor hun ideeën. Zij staat toe dat de kinderen onderhandelen over dingen die zij willen. Respectvol omgaan met kinderen uit zich ook in vragen om medewerking van kinderen in plaats van hen te commanderen.

Leiding geven en structuur bieden

De pedagogisch medewerker structureert situaties, activiteiten en taken voor de kinderen zodanig dat zij ze kunnen overzien en met succes kunnen voltooien. Zij geeft tijdig aan wat zij van kinderen verwacht; wat waar en wanneer mag. Zij herinnert kinderen vriendelijk aan de regels als zij die overtreden. Zij stelt voldoende grenzen en doet dat ook tijdig zodat kinderen niet het gevoel krijgen dat zij voortdurend in overtreding zijn. Bij het corrigeren van kinderen biedt zij afleiding en alternatieven en geeft complimentjes voor successen. Zij is zich bewust van het feit dat kinderen van straf een naar gevoel krijgen en niet leren wat er van hen verwacht wordt. Daarom is zij meer gericht op het belonen van gewenst gedrag dan op het corrigeren van ongewenst gedrag. M.a.w. de pedagogisch medewerker geeft effectief en positief leiding aan kinderen.

³ Nederlands Jeugd Instituut

Informatie en uitleg geven.

De pedagogisch medewerker begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met de kinderen met taal. Zij legt steeds uit wat er gaat gebeuren en wat zij doet, luistert naar en reageert op vragen van kinderen en verwoordt hun intenties en gevoelens als zij dat zelf (nog) niet kunnen. Zij praat niet alleen veel met kinderen, maar stemt wat ze zegt ook af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen. Zij praat vooral *met* en niet *tegen* kinderen, de interacties hebben het karakter van een dialoog, waarbij de pedagogisch medewerker een adequate balans hanteert tussen luisteren en praten. De pedagogisch medewerker gebruikt haar interacties met kinderen niet alleen om te communiceren, maar stimuleert ook het taalgebruik en taalbegrip van de kinderen. Zij moedigt hen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden en biedt door haar goed afgestemde taalaanbod de kinderen de kans hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

Interacties tussen kinderen begeleiden

De pedagogisch medewerker reageert positief op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen. Daarnaast bevordert zij zelf *actief* positieve interacties tussen kinderen door een situatie te creëren die de kans op positieve interacties vergroot ofwel door kinderen actief op elkaar te richten en hen aan te moedigen tot positieve interacties wanneer zich daar een geschikte gelegenheid voordoet. Daarnaast begeleidt de pedagogisch medewerker kinderen bij het aangaan en oplossen van conflicten. Zij zal daarbij zoveel mogelijk als bemiddelaar optreden en kinderen de gelegenheid geven hun zienswijze te uiten en met elkaar oplossingen te bedenken.

Ontwikkeling stimuleren

De pedagogisch medewerker biedt extra stimulering van de persoonlijke competenties van de kinderen. Zij doet dit door de aandacht van kinderen op bepaalde dingen te richten, door nieuwe activiteiten of nieuw spel materiaal aan te bieden of ze te wijzen op nieuwe mogelijkheden van het spel materiaal. De pedagogisch medewerker stemt die stimulering goed af op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen, waardoor zij de interesse van de kinderen prikkelt terwijl ze over-stimulering voorkomt.

De groep

In tegenstelling tot thuis bevinden kinderen zich in de kinderopvang de hele dag in een groep. Deze groep wordt door onze pedagogisch medewerkers ingezet als middel om kinderen een veilige en uitdagende omgeving te bieden.

Door middel van een vast dagritme, groepsregels, rituelen en vieringen, 'een eigen plekje' (bijvoorbeeld in de vorm van een mandje/laasje met eigen spulletjes) en foto's (van het gezin of van activiteiten) wordt binnen de groep gewerkt aan de emotionele veiligheid van kinderen en aan de saamhorigheid. Samen activiteiten doen en feestjes vieren draagt bij aan het gevoel bij elkaar te horen. Zo delen we met elkaar belevenissen, gedachten, wensen en emoties.

Een vast dagritme, waarin activiteiten met de hele groep worden afgewisseld met spelen in kleine groepjes, helpt de dag voorspelbaar te maken voor kinderen. Overgangsmomenten zijn voor kinderen vaak onduidelijk en onvoorspelbaar. Daarom begeleiden we die met woorden en rituelen (we zingen bijvoorbeeld een liedje bij de overgang van spelen naar opruimen, of van eten naar spelen).

Daarnaast biedt de groep kinderen de mogelijkheid om verschillende rollen te spelen en uit te proberen: waar blink ik in uit? Waar ben ik bijzonder in en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Wie leidt en wie volgt?

Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs wordt geoefend met 'om de beurt', 'samen delen' en 'helpen en geholpen worden'.

In een groep vinden ook negatieve interacties plaats: verschillen van mening, conflicten en ruzies horen erbij. De groep vormt een mini-samenleving, waarbinnen kinderen leren omgaan

met en gebruik maken van verschillen tussen mensen en vormt een oefenplaats voor democratisch burgerschap.

Ook bij het begeleiden van de groep spelen de interactievaardigheden een rol. De pedagogisch medewerker gebruikt de interactievaardigheden zowel naar individuele kinderen ('ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?') als naar de hele groep ('ik zie dat jullie heel veel zin hebben om naar buiten te gaan!').

Inrichting en materialen

De groepsruimtes in onze kinderdagverblijven worden zodanig ingericht dat sfeer en uitstraling passen bij onze visie en de leeftijd van de kinderen. De indeling in activiteitenplekken is overzichtelijk en de verschillende activiteitenplekken zijn compleet ingericht en voor kinderen duidelijk herkenbaar. Dit draagt bij aan de emotionele veiligheid en de autonomie van kinderen: kinderen weten wat ze waar kunnen vinden en kunnen ook zelfstandig materialen pakken en gebruiken. Plekken voor druk en rustig spel zijn van elkaar gescheiden zodat kinderen elkaar niet hoeven storen in hun spel. Er zijn plekken om alleen of juist samen te spelen in kleine of grotere groepen. De indeling en inrichting van de ruimtes wordt aangepast als de samenstelling van de groep of het pedagogische handelen daarom vragen. Op deze manier werkt de ruimte altijd ondersteunend aan het pedagogisch handelen.

Ook bij de inrichting van de buitenruimtes wordt rekening gehouden met de leeftijden en ontwikkelingsbehoefte van de kinderen die er gebruik van maken. Er wordt altijd gezorgd voor gelegenheid tot grof motorisch- en sensorisch spel. De buitenruimte wordt zoveel als mogelijk uitdagend ingericht met mogelijkheden om te exploreren en te creëren. Ook buiten zijn er plekken om individueel en samen, rustig en druk te spelen.

De op de groep aanwezige materialen zijn gevarieerd en dragen bij aan de verschillende ontwikkelingsgebieden zoals de zintuiglijke, motorische, cognitieve, taal-, sociaal-emotionele en virtuele ontwikkeling. Er wordt gezorgd voor materialen die passen bij de leeftijd en uitnodigen tot exploreren en creëren. Sommige materialen lenen zich om alleen mee te spelen, andere nodigen juist uit tot samenspel. Kinderen worden betrokken bij de zorg voor materialen en leren zo spelenderwijs zorg te dragen voor hun omgeving. Schoonmaken en opruimen is leuk als je het samen doet!

Activiteitsaanbod

Bij het aanbieden van activiteiten wordt rekening gehouden met een evenwichtige verdeling tussen vrij spel en activiteiten, tussen begeleid en onbegeleid spel. Tijdens vrij spelmomenten krijgen kinderen de ruimte om hun eigen spel en spelgenootjes te kiezen, waarbij de pedagogisch medewerker wel haar betrokkenheid toont bij het spel door te observeren of door mogelijkheden aan te grijpen om het spel te verdiepen of uit te breiden. Op verschillende momenten op de dag worden ontwikkelingsgerichte activiteiten aangeboden, waarbij kinderen een vrije keuze hebben of ze daaraan willen deelnemen. Deze activiteiten worden altijd begeleid door de pedagogisch medewerker. Hierbij kan ook gedacht worden aan activiteiten waarbij moderne media worden gebruikt, zoals het kijken van filmpjes die aansluiten bij een thema. Georganiseerde activiteiten zullen naast plezier ook vaak ontwikkelingsstimulering en talentontwikkeling tot doel hebben. Daarnaast worden dagelijkse activiteiten als tafel dekken en opruimen gebruikt om kinderen vaardigheden aan te leren en waarden en normen over te brengen.

Zowel bij vrij spel als bij georganiseerde activiteiten wordt rekening gehouden met het beleid voor veiligheid, sociale competentie, persoonlijke competentie en/of overdracht van normen en waarden.

In onderstaand schema worden voorbeelden gegeven van ontwikkelingsgerichte activiteiten, die we doen met baby's, dreumesen en peuters.

Ontwikkelingsgebied.	Baby	Dreumes	Peuter
Zintuiglijk	Voelen van verschillende structuren	Spelen met zintuiglijk materiaal: zand en water.	Spelen met een combinatie van zintuiglijke materialen
Motoriek Fijne motoriek	Oppakken van kleine voorwerpen	Spulletjes ergens in stoppen en eruit halen.	Kralen rijgen
Grove motoriek	Spelen op de buik	Tegen een bal schoppen; klimmen en klauteren	Springen, klimmen, fietsen, rennen.
Sociaal Emotioneel	Samen op de mat Gelaatsuitdrukkingen van baby en pm spiegelen en benoemen	Samen dezelfde activiteit doen. Plaatjes van emoties herkennen en benoemen.	Gezelschapsspelletjes. Fantasiespel; een verhaal naspelen
Taal en communicatie	Praten met de baby en geluidjes imiteren; boekjes kijken.	Boekjes voorlezen en plaatjes benoemen.	Boekjes lezen, praten over het boek,
Cognitie Natuur en fysieke omgeving	Buiten op het gras liggen	Buiten spelen; de weersomstandigheden benoemen en ervaren.	Buiten materialen zoeken, bekijken, ordenen
Ordenen en meten		Lijfelijk ervaren van gewicht, grootte en hoeveelheden.	Tellen, meten en wegen
Expressie Muziek en dans	Liedjes zingen	Liedjes zingen met bijbehorende bewegingen	Liedjes zingen en dansen op muziek
Drama		Emoties en ervaringen uitbeelden door bewegingen: stampen als een boze olifant	Een kort verhaaltje naspelen in verschillende rollen
Beeldende kunst		Experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen	Experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen
Virtueel	niet	niet	Korte filmpjes kijken

De mentor en het observeren van kinderen

De pedagogisch medewerker observeert kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes, mogelijkheden en beperkingen in te kunnen spelen en activiteiten te kiezen die hierbij aansluiten. Daarbij worden het welbevinden en de ontwikkeling van het individuele kind én het groepsfunctioneren gevolgd.

Elk kind heeft bij de start een mentor toegewezen gekregen. Dit is een vaste pedagogisch medewerker en ouders weten wie dit is, weten wie hun aanspreekpunt is. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind a.d.h.v. ontwikkelijsten die elke 3 maanden worden ingevuld.

Eén keer per jaar vindt er een gesprek plaats tussen de medewerker en de ouders over de ontwikkeling van het kind.

Nieuwe ouders worden tijdens het intakegesprek geïnformeerd over wie de mentor van hun kind is en wat het mentorschap inhoudt. Als het kind naar een andere groep gaat, wordt de ouder geïnformeerd wie de nieuwe mentor wordt van het kind.

Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door ons altijd met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat een kind nodig heeft aan begeleiding. Wij werken samen met lokale opvoedinstanties (bijvoorbeeld Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en wijkteams) die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken. Als de benodigde begeleiding de kennis en kunde van onze medewerkers te boven gaat, zullen wij met hulp van deze instanties ouders zo goed mogelijk doorverwijzen naar alternatieve vormen van opvang of begeleiding.

Doorgaande ontwikkellijn

Doordat de mentor het kind structureel volgt middels ontwikkellijsten, ontstaat er na 4 jaar een goed zichtbare lijn in zijn ontwikkeling. Om te zorgen dat deze ontwikkellijn doorgetrokken wordt als het kind naar de basisschool gaat, gebruiken wij een overdrachtsformulier. Dit formulier wordt door de mentor ingevuld, besproken met de ouders en na toestemming van de ouders opgestuurd naar de basisschool.

Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van het kind of als er afspraken zijn met een school om de overdracht mondeling te doen, vindt deze overdracht mondeling plaats. De mentor doet dit a.d.h.v. het ingevulde overdrachtsformulier dat vooraf besproken is met de ouders. Een verslag van de mondelinge overdracht wordt door de mentor gemaakt en aan de ouders verstrekt.

Als het kind na schooltijd ook een bso gaat bezoeken, vindt er ook overdracht plaats naar de bso. Als bso en kdV in één locatie gehuisvest zijn, blijft het dossier op de locatie en wordt er mondeling informatie overgedragen. Als het kind naar een Smallsteps bso gaat die elders gehuisvest is, gaat het dossier mee naar de andere locatie en wordt er indien wenselijk mondeling toegelicht. In andere gevallen gebeurt dit door het toesturen van het overdrachtsformulier met toestemming van ouders.

Oudercontacten

Wij hechten groot belang aan een goed contact met ouders en streven ernaar om door ouders gezien te worden als partners in de opvoeding. Voor het welbevinden van kinderen is het belangrijk dat ook ouders zich bij ons thuis én gehoord voelen, zodat de verschillende leefwerelden van het kind (thuis en op de kinderopvang) met elkaar verbonden worden. Daarom organiseren wij vaste momenten waarop wij met ouders in gesprek gaan over opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de haal- en brengmomenten, overgangsgesprekken, observatiegesprekken, ouderavonden en nieuwsbrieven.

Samenwerking tussen de ouders en het kinderdagverblijf krijgt middels onderstaande vorm:

- Er is dagelijks een mondelinge overdracht en wekelijks delen wij ook informatie met ouders via de ouderapp Konnect. Informatie rondom de activiteiten en de verschillende ontwikkelingsgebieden die zijn gestimuleerd.
- Er vindt een keer per jaar een oudergesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de ouders over de ontwikkeling van hun kind. Als basis voor dit gesprek dienen de ingevulde lijsten van het ontwikkelingsvolgsysteem. Indien ouders er behoefte aan hebben, kan er ook tussentijds een gesprek ingepland worden.
- Uitwisseling van opvoedingsideeën op ouderavonden en tijdens individuele oudercontacten. Het uitwisselen van opvoedingsideeën maakt het mogelijk de benadering van het kind hierop af te stemmen. Soms kan een bepaalde benadering thuis succesvol zijn en kan het kinderdagverblijf die overnemen.

- Andersom kan dit ook gelden, verschillen in opvoeden en benadering van het kind thuis en in het kinderdagverblijf zijn in dit verband bespreekbaar. De onderwerpen voor ouderavonden worden aangedragen door zowel het team als de oudercommissie. De organisatie ligt bij het team, eventueel in samenwerking met de oudercommissie.
- Activiteiten waarbij ouders betrokken worden: Wij betrekken ouders bij de organisatie en/of uitvoering van activiteiten zoals een zomerfeest, een ouderavond of voorleesochtenden. Het spreekt vanzelf dat ouders zelf bepalen of zij hiervoor tijd vrij kunnen maken.
- Een keer per 3 maanden wordt er een nieuwsbrief verstuurd naar de ouders. Dit gebeurt digitaal via onze ouderapp genaamd Konnect.

Ouderbetrokkenheid

Elk jaar wordt de ouderpopulatie geanalyseerd. Bij het signaleren van een veranderende ouderpopulatie vindt dit eerder plaats. In deze analyse is te zien welke kenmerken er in beeld gebracht zijn. In de ouderanalyse worden ook de aandachtspunten beschreven die hier uit voort komen. Op basis van de ouderanalyse en evaluatie van de ouderactiviteiten wordt het ouderbeleid bijgesteld voor het aankomende jaar.

Ons doel bij ouderbetrokkenheid is dat ouders 'hun rol kunnen pakken'. Een rol die ouders in staat stelt om hun kind optimaal te ondersteunen bij haar/zijn ontwikkeling. Deze doelen worden bereikt door op onderstaande gebieden invulling te geven aan het ouderbeleid.

Ouders weten hoe het programma voor voorschoolse educatie werkt

Voorafgaand aan de plaatsing van kind op de vve groep op het kinderdagverblijf worden ouders als volgt geïnformeerd.

- De vve pm'ers en de locatiemanager hebben een persoonlijk gesprek met ouders
- het intake formulier wordt besproken en het vve aanhangsel wordt ingevuld
- naast de onderwerpen die bij een reguliere intake worden besproken (openingstijden, website van de locatie, ped. beleid) worden ook specifieke VVE zaken besproken;
 - * het VVE programma (themabrief, bijeenkomsten etc.)
- de doorgaande lijn van het kinderdagverblijf met het basisonderwijs
 - * het kind volgsysteem KIJK!
 - * overdracht kind gegevens binnen het kinderdagverblijf of basisschool
 - * de verwachtingen naar ouders; opkomst oudergesprekken, ouderbetrokkenheid
 - * de plaatsingsprocedure en de mogelijkheid voor een inkomensafhankelijke bijdrage vanuit de gemeente

Informatievoorziening (zittende) ouders

Zodra een kind na 18 maanden een definitieve indicatie heeft vanuit de OKA (ouder- en kind adviseur) komt dit in het ELKK systeem te staan. Als er nog geen definitieve indicatie in het ELKK systeem staat neemt de vve coach contact op met de OKA.

De locatiemanager en vve coach nodigen ouders uit voor een gesprek. In dit gesprek worden de aandachtspunten specifiek voor de vve groep. Wanneer de medewerkers twijfelen of een kind een indicatie nodig heeft wordt er contact gezocht met de OKA.

Ouders weten van hun kind doet op de voorschool

Tijdens de breng- en haalmomenten op de groep is er tijd om ouders op de hoogte te brengen van de activiteiten op de groep en te informeren hoe de dag is verlopen. Middels de communicatie via de ouderapp worden de ouders ook op de hoogte gehouden van de activiteiten op de vve groep. Op deze manier is het voor ouders direct zichtbaar wat hun kind doet. Voor vragen of bespreekpunten met betrekking tot de ontwikkeling van het kind, de thuissituatie of andere vragen aangaande de persoonlijke situatie, wordt een afspraak gemaakt. Deze gesprekken vinden plaats op vraag van de ouders of van de pedagogisch medewerker.

Ouders weten hoe het gaat met de ontwikkeling van hun kind

Minstens 1x keer per jaar worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. De kinderen die een vve indicatie hebben worden altijd uitgenodigd voor een gesprek. Dit gebeurt ook met zorgkinderen. De pedagogisch medewerkers bepalen of er meer gesprekken nodig zijn. Het kan uiteraard ook voortkomen dat er meer gesprekken gevoerd worden om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind.

Wanneer een kind op een of meerdere ontwikkelgebieden achter blijft ten opzichte van leeftijdgenoten, krijgen ouders extra informatie en tips om thuis met hun kind aan de slag te kunnen. Dit ter bevordering van de thuisstimulering en ontwikkelingsondersteuning. Informatie kan bestaan uit een overzicht wat een kind op een bepaalde leeftijd zou moeten kunnen. Tips bevatten voorbeelden van activiteiten die ouders zelf thuis met hun kind kunnen doen. Als het kind het kinderdagverblijf verlaat wordt het Amsterdamse Uniforme Voorblad en het oudergesprek formulier met de ouders besproken, indien zij toestemming geven worden alle gegevens digitaal doorgestuurd naar school. Als een school niet werkt met KIJK!, dan zullen de formulieren naar school gestuurd worden. Of ouders nemen de formulieren mee naar school geven die persoonlijk af aan de desbetreffende persoon. Wij bewaren een kopie op het kinderdagverblijf voor 2 jaar. Bij zorgkinderen en kinderen met een doelgroep indicatie geeft de vve coach een warme overdracht naar de basisschool.

Ouders weten wat ze thuis aan ontwikkelingsstimulering kunnen doen

Er worden diverse activiteiten georganiseerd om ouders te betrekken bij het thema en te enthousiasmeren om hier thuis op een manier uitvoering aan te geven. Zo is er op elke groep thematafel zichtbaar welk thema er is. Ouders worden middels een themabrief op de hoogte gehouden. In ons "vve nieuwsbrief" ouderbrochure staan tips en activiteiten die ouders met hun kinderen thuis of op de dagen dat de kinderen niet op het kdv zijn kunnen uitvoeren. Deze activiteiten passen bij het thema waar we op het kdv ook mee bezig zijn. wij geven ook tips voor het voorlezen, liedjes zingen, puzzels etc.

Bij de dagelijkse overdracht worden ouders op de hoogte gehouden. Er worden foto's gemaakt van de activiteiten en deze zijn voor ouders te zien. Ouders worden uitgenodigd om mee te helpen bij een activiteit. De oudercommissie denkt ook mee aan de invulling van de ouderactiviteiten. Elke 4 weken is er een thema afsluiting hier worden de ouders altijd voor uitgenodigd. Door bijvoorbeeld een tentoonstelling, een voorstelling etc. Er wordt 2x per jaar een ouderavond georganiseerd. Dit kan ook een opvoedparty zijn. Na elke activiteit wordt er door de beroepskrachten en de locatiemanager geëvalueerd. Er wordt bekeken hoe de opkomst was, welke ouders er niet aanwezig waren, welke activiteiten goed verlopen zijn etc.

Pedagogisch handelen

Gedurende de dag zet de pedagogisch medewerker allerlei vaardigheden in om de ontwikkeling van de kinderen te begeleiden en te stimuleren. Dit uit zich in pedagogisch handelen tijdens de verschillende momenten op de dag. In onderstaande momenten van de dag (de zgn, dagritmemomenten) wordt steeds beschreven wat de randvoorwaarden zijn en wat dit dagritmemoment vraagt aan pedagogisch handelen van onze pedagogisch medewerkers.

Wennen

Als kinderen nieuw komen in de groep, vraagt dat om zorgvuldige begeleiding. Baby's tot 6 maanden wennen relatief makkelijk omdat ze nog weinig onderscheid maken tussen hun ouders en pedagogisch medewerkers. Maar voor ouders is het wel moeilijk om hun baby uit handen te geven.

Kinderen tussen de 7 maanden en 3 jaar hebben de meeste moeite om te wennen en afscheid te nemen. De pedagogisch medewerker weet wat deze kinderen nodig hebben en ontwikkelen samen met de ouders afscheids- en begroetingsrituelen. Peuters vanaf 3 jaar

gaan steeds beter begrijpen waar hun ouders zijn als ze zelf op het kinderdagverblijf zijn. Ze kunnen voorstellingen maken van mensen en dingen die niet concreet aanwezig zijn, bijvoorbeeld door in fantasespel papa of mama te bellen. Vriendschappen met andere kinderen worden dan ook steeds belangrijker als basis voor veiligheid en welbevinden. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat elk nieuw kind het gevoel krijgt dat het er mag zijn.

Tijdens het wenproces bouwt de pedagogisch medewerker een persoonlijke relatie op met het kind en de ouders. Daarin wordt de basis gelegd voor een gevoel van vertrouwen en veiligheid. Kennismaken met het nieuwe kind is ook een proces, waarin de andere kinderen een belangrijke rol spelen. De nieuwkomer moet wennen aan de groep, maar de groep moet ook de nieuwkomer leren kennen. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat er vertrouwde relaties ontstaan tussen de kinderen.

Ook het afscheid nemen van een groep hoort bij het leven op het kinderdagverblijf. Kinderen stromen door naar een volgende groep of verlaten het kinderdagverblijf als zij naar school gaan. Voor kinderen is het belangrijk om te leren dat afscheid nemen gepaard gaat met emoties als verdriet, maar ook vrolijke spanning over wat gaat komen. Rituelen helpen kinderen deze emoties een plekje te geven. Hoe wij kinderen laten wennen op een bso-groep wordt beschreven in het pedagogisch beleid bso.

Randvoorwaarden bij wennen

- Er vindt een intakegesprek met de ouders plaats waarin de pedagogisch medewerker de ouders informeert over de gang van zaken op het kinderdagverblijf en op de groep. Ouders informeren de pedagogisch medewerker over de opvoeding thuis.
- Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen, dit is de contactpersoon voor de ouders. Ouders weten wie de mentor van het kind is.
- De pedagogisch medewerker vraagt de ouders iets mee te nemen van huis. Voor een baby iets met de geur van een ouder, voor een dreumes/peuter een knuffel. Dit geeft kinderen houvast in een nieuwe omgeving.
- Als er een nieuw kind met een fysieke beperking of gedragsprobleem in de groep komt, bespreekt de pedagogisch medewerker vooraf met de ouders (en, afhankelijk van de leeftijd, met het kind) wat ze vertelt aan de andere kinderen en hun ouders.
- Een haal- en brengritueel voor ouder en kind wordt besproken en vastgesteld met ouders en kind.
- De pedagogisch medewerker treft voor aanvang van de komst van een kind voorbereidingen (naam op mandje, mandje staat klaar, naam op kapstokje, etc.)
- Het afscheid van de groep wordt van tevoren met ouders besproken. Bij een overgang naar een andere groep worden afspraken gemaakt over het wennen op de nieuwe groep.
- Ouders worden geïnformeerd over de gewoontes op de nieuwe groep.

Pedagogisch handelen bij wennen

Algemeen

Het wennen aan een kinderdagverblijf is voor ouders en kind een ingrijpende gebeurtenis die met heftige emoties gepaard kan gaan. De pedagogisch medewerker erkent de gevoelens van kinderen die van streek zijn door het afscheid of de terugkeer van ouders en troost de kinderen zo lang als ze dat nodig hebben.

De pedagogisch medewerker erkent ook de gevoelens van ouders die van streek zijn door het afscheid of het weerzien met hun kind. Ouders krijgen de ruimte om hun gevoelens te uiten en te delen, hun zorgen en twijfels uit te spreken. Als het afscheid van het kind erg emotioneel was, wordt de ouder na een tijdje gebeld om hen te informeren over hoe het na het afscheid nemen gegaan is met het kind.

Baby

Tijdens de wenperiode besteedt de pedagogisch medewerker bewust tijd aan het leren kennen van het kindje. Wat betekent een huiltje? Hoe wordt het kind graag vastgehouden of gedragen? Hoe valt het in slaap en hoe wordt het wakker? Door af en toe met de baby op

de arm door de ruimte te lopen en alles te benoemen helpt de pedagogische medewerker de baby om de ruimte te leren kennen, zodat het zich makkelijker thuis zal voelen.

Dreumes en peuter

Om het kind te helpen een plekje te vinden in de groep benoemt de pedagogisch medewerker regelmatig de namen van de kinderen, bijvoorbeeld tijdens tafelmomenten. Ook worden er gesprekjes gevoerd over thuis, over de activiteiten en over gebeurtenissen in de groep. Aan de hand van dagritmekaarten wordt aan het nieuwe groepsgenootje uitgelegd wat er gaat gebeuren. Door steeds terugkerende rituelen rond de vaste dagritmemomenten, zal het kind gewend raken aan de gewoontes van de groep.

De pedagogisch medewerker zal het kind stimuleren om relaties aan te gaan met de kinderen in de groep, door het kind te begeleiden bij het meespelen in een klein groepje. De kinderen die al gewend zijn, worden gestimuleerd om met het nieuwe kind te spelen en het te helpen.

Bij het afscheid nemen van de groep worden kinderen en ouders geholpen door informatie te geven over de nieuwe groep en door emoties te benoemen, zoals angst en verdriet, maar ook trots en je verheugen op iets nieuws.

Wennen omdat een kind naar een andere groep gaat, gaat in samenspraak met de ouder(s) en de pedagogisch medewerkers. Het aantal wendagen is afhankelijk van het kind. Het is belangrijk dat een kind een keer gaat eten, gaat spelen en een keer gaat slapen op de nieuwe groep.

We willen graag dat een kind drie keer gaat wennen op de andere groep. Twee weken voor de overgangdatum wordt het wennen, aan de hand van het wenschema, in gang gezet. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op de groep wennen.

Brengen

In het kinderdagverblijf krijgen kinderen iedere dag te maken met begroeten en afscheid nemen van ouders, medewerkers en andere kinderen. Deze overgangsmomenten stellen hoge eisen aan kinderen en zij hebben daarbij de hulp van ouders en de pedagogisch medewerker nodig. In de kern gaat dit over veiligheid en welbevinden, over het opbouwen van vertrouwde relaties en het verwerven van emotionele competenties.

Het brengmoment is een overgangsmoment, namelijk van thuis naar het kinderdagverblijf. Het is belangrijk dat dit moment wordt afgestemd op de behoefte van het kind en dat er aandacht en ruimte is voor ieder kind en zijn eigen afscheidsritueel.

Behalve een overgangsmoment voor kinderen is het brengmoment ook een moment waarop informatie wordt uitgewisseld tussen de ouder en pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker hoort bij het brengen graag of er bijzonderheden zijn waar zij die dag rekening mee moeten houden.

Randvoorwaarden bij brengen

- Er zijn praktische afspraken over het binnenkomen en deze zijn bij ouders bekend (wel of geen sloffen aan, waar leg je de spullen van je kind? Welke medewerker is beschikbaar voor een overdracht?).
- Er liggen spelmaterialen klaar op verschillende plekken waar ouder en kind samen even mee kunnen spelen.
- Ouders zijn geïnformeerd over het belang van een afscheids- en begroetingsritueel en de rol die de medewerker en zichzelf daarin kunnen spelen.
- Ouders zijn bekend met de manier waarop wordt overgedragen (mondeling, schriftelijk, in een schriftje, op een whiteboard).
- Er zijn afspraken over de onderlinge overdracht tussen medewerkers.

Pedagogisch handelen bij brengen

Algemeen

De pedagogisch medewerker neemt het initiatief om kinderen en ouders op een kalme en geruststellende manier te begroeten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat elk kind

elke dag opnieuw het gevoel krijgt dat het er mag zijn met al zijn of haar 'eigen aardigheden'.

Voor ieder kind is er een ritueel, afgestemd op de behoefte van kind en ouder. Het ene kind zal het liefst even dicht bij de ouder blijven en de groep bekijken om daarna een keuze te maken voor een activiteit. Een ander kind zal zich juist direct bij de al aanwezige kinderen voegen en aansluiten bij het spel.

Zowel ouders als kinderen kunnen van streek zijn door het afscheid. De pedagogisch medewerker erkent deze gevoelens en biedt troost op een manier die past bij ouder en kind. Afhankelijk van de wens van de ouder kan er bijvoorbeeld gebeld worden of kan de ouder zelf bellen naar de locatie om te vragen hoe het verder gegaan is met hun kind.

Baby

Een baby wordt altijd van de ouder overgenomen, zodat de ouder de handen vrij heeft om spulletjes in een mandje te leggen of een flesje in de koelkast te zetten. De pedagogisch medewerker zal ondertussen vragen met welke bijzonderheden over de baby zij rekening moet houden. Heeft de baby goed geslapen of juist niet? Heeft hij goed gedronken of juist niet? Bij het afscheid nemen benoemt zij het vertrek van de ouder en zwaait met de baby de ouder uit.

Dreumes

Een dreumes kan door scheidingsangst moeite hebben met de overstap van de ouder naar de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker zal het kind de tijd geven om even rond te kijken en het dan uitnodigen om (eventueel samen met de ouder) een spelletje te doen op een rustig plekje. Als de ouder daar geen tijd voor heeft neemt de pedagogisch medewerker de dreumes over van de ouder, laat ouder en kind kort afscheid nemen en zwaait dan samen met het kind de ouder uit. Daarna wordt het kind getroost en wordt het geholpen om te gaan spelen.

Peuters

Peuters zullen vaak al gewend zijn aan het afscheidsritueel en zullen vaker enthousiast reageren op het zien van de bekende groepsgenootjes. Voor peuters ligt er daarom altijd spelmateriaal klaar waarmee zij aan de slag kunnen terwijl de ouder nog even wat informatie uitwisselt met de pedagogisch medewerker. Daarna begeleidt de pedagogisch medewerker de peuter naar het uitzwaaiplekje.

Ouder

De pedagogisch medewerker kent niet alleen de behoeftes van de individuele kinderen maar ook die van ouders. Vinden zij het prettig om even met de pedagogisch medewerker te praten? Of hebben zij haast en kan de pedagogisch medewerker helpen om het afscheid soepel te laten verlopen? De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat er een passend afscheidsmoment is, zodat het kind weet dat de ouder weggaat.

Kinderen worden tussen 07:00-09:30u gebracht op het kinderdagverblijf. Bij het brengmoment besteden de pedagogische medewerkers aandacht aan het kind en de ouder. De pedagogisch medewerker zal aan het begin van de dag vragen hoe het met het kind gaat. Hierna volgt er een mondelinge overdracht. Belangrijke informatie zoals wanneer de baby het laatste flesje heeft gekregen noteren wij schriftelijk. Andere praktische afspraken (zoals mandjes, flessen, achterlaten buggy/ maxicosi enz.) worden tijdens de intakegesprek besproken. Op de groep is er altijd gelegenheid om samen een boekje te lezen op de bank of aan tafel een puzzel te maken.

Afscheid nemen gebeurt dagelijks door middel van groeten/knuffelen van de ouder. Op het moment dat het kind moeite heeft met afscheid nemen, zal de pedagogische medewerker extra aandacht besteden aan het moment door het kind te troosten en in gesprek te gaan met het kind. De pedagogische medewerkers maken duidelijk dat de ouders weggaan maar, aan het eind van de dag terug komen. Zij zwaaien naar de ouders terwijl deze de groep verlaten.

Tafelmomenten

Kinderen eten en drinken om gezond te blijven en om ervan te genieten. Daarnaast is eten en drinken bij uitstek een plezierig en sociaal gebeuren, kinderen worden steeds

zelfstandiger, leren rekening houden met elkaar en voeren gesprekken aan tafel. Persoonlijke en sociale competenties staan hier centraal.

Rituelen zijn belangrijk voor kinderen om scriptkennis te ontwikkelen, dit is het herkennen van patronen in gebeurtenissen. Rituelen maken gebeurtenissen voorspelbaar, waardoor kinderen weten wat er van hen verwacht wordt. Daarom verlopen maaltijden volgens een min of meer vast ritueel.

Baby's hebben individueel contact met de pedagogisch medewerker tijdens het voeden, waarbij het bioritme van het kind gevolgd wordt. Dreumesen kunnen steeds meer zelf en willen samen met andere kinderen eten en drinken. De peuters kunnen heel veel zelf en zijn vooral gericht op de gezelligheid met andere kinderen.

Meestal vindt het vieren van een verjaardag ook aan tafel plaats. Er is een vaste manier waarop de verjaardagen van de kinderen en de pedagogisch medewerkers gevierd worden. Door de rituelen rondom een verjaardag (zingen, versiering, etc.) is er herkenning bij kinderen en weten ze wat er van hen verwacht wordt. Wij vinden het belangrijk om, in lijn met onze richtlijn Voeding en beweging, zo gezond mogelijk om te gaan met traktaties. Daartoe is de handreiking Feesten en traktaties geschreven die is op te vragen bij de locatiemanager of in te zien via de website.

Randvoorwaarden bij tafelmomenten

- Er is een rustige plaats om baby's te voeden.
- Er is voor ieder kind een eigen bord, beker en bestek en dit wordt standaard aangeboden.
- Maaltijden worden gepland en voorbereid. (kinderen zitten gekleed aan tafel, dus uitkleden voor het slapen gebeurt na de maaltijd).
- Er is een taakverdeling (een pedagogisch medewerker moet de tijd hebben om een baby individuele aandacht te geven tijdens en na het voeden).
- Er is een ritueel om de maaltijd mee te beginnen en te eindigen (bijvoorbeeld een liedje).
- Er is een ritueel waarmee verjaardagen gevierd worden.
- We werken volgens de richtlijn 'Voeding en beweging'.

Op het moment dat meubilair vervangen gaat worden, komen er verschillende maten tafels en stoelen.

Pedagogisch handelen bij tafelmomenten

Algemeen

Het handelen van de pedagogisch medewerker is gericht op het kind en ontspannen laten verlopen van de maaltijden. Dit betekent dat gezelligheid voorop staat en meer aandacht krijgt dan het volgen van regels of afspraken. Macht en dwang worden nooit gebruikt in relatie tot voeding.

Tijdens eetmomenten hanteren wij het principe van 'pedagogisch mee-eten': de pedagogisch medewerker eet hetzelfde en evenveel als de kinderen en geeft zo het goede voorbeeld. Tijdens hun lunchpauze eten medewerkers hun eigen lunch.

Baby

Baby's worden gevoed als ze honger hebben, zelfs als dat buiten de vastgestelde voedingen of maaltijden is. Dit gebeurt in overleg met de ouders. Baby's die uit een fles drinken worden gevoed op een rustige plaats en tijdens de voeding altijd vastgehouden door een pedagogisch medewerker. Tijdens het voeden en daarna krijgen baby's individuele aandacht van de pedagogisch medewerker, waarbij de pedagogisch medewerker sensitief ingaat op signalen van de baby.

Oudere baby's en dreumesen eten zoveel mogelijk zelf en worden hierbij geholpen. Baby's die met een lepel eten, mogen hun lepel zelf vasthouden. Ook als het nog niet lukt, blijven wij gelegenheid bieden om te oefenen.

In verticale groepen worden baby's die wakker zijn voor een kort moment betrokken bij het eetmoment van de oudere kinderen. Een baby kan bijvoorbeeld even op schoot zitten bij een pedagogisch medewerker en daarna op een rustige plek in de ruimte op de grond liggen. Het is dus niet de bedoeling dat een baby gedurende het hele tafelmoment in een wipper aan tafel zit.

Dreumes en peuter

De pedagogisch medewerker zit met de kinderen aan tafel, voert gesprekjes met kinderen en stimuleert kinderen om op elkaar te reageren. "Kijk, Teun vindt de tomaat heel lekker. Wat vind jij lekker Sanne?" Op deze manier worden de maaltijden situaties waarin kinderen als vanzelf sociale vaardigheden oefenen. De pedagogisch medewerker geeft hierin het goede voorbeeld.

Natuurlijk kan het niet altijd alleen maar gezellig zijn aan tafel. Kinderen hebben ook wel eens last van elkaar of storen elkaar. De pedagogisch medewerker benoemt dan de gevoelens van kinderen en helpt hen om de ander iets te vragen.

Dreumes en peuters krijgen de gelegenheid om te helpen met tafel dekken en pas als alles klaar staat gaan de kinderen aan tafel. Kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf te kiezen (zoals het beleg of de saus over of naast de pasta) en te doen (zoals brood smeren, inschenken en warm eten opscheppen) en krijgen complimentjes voor hun pogingen. Het resultaat is minder belangrijk (een half gesmeerde boterham of een schep saus naast het bord is ook goed). Hulp van de pedagogisch medewerker is gericht op het 'leren om het zelf te doen'.

Maaltijden variëren in lengte afhankelijk van de behoefte van kinderen. Kinderen die het moeilijk vinden om lang stil te zitten, mogen alvast van tafel als zij klaar zijn.

Op Roomtuintjes krijgen de kinderen dagelijks vers fruit en tussen de middag wordt er brood of een warme maaltijd gegeten en melk of water gedronken. Aan het einde van de dag krijgen de kinderen nog rauwkost, cracker of een soepstengel met een beker water. Het bieden van gezonde voeding aan kinderen staat bij Smallsteps kinderopvang hoog in het vaandel.

Gezonde voeding is belangrijk, zeker voor kinderen, omdat het de basis legt voor de gezondheid op latere leeftijd en bijdraagt aan de preventie van overgewicht, zowel op jonge leeftijd als op latere leeftijd. Met de leeftijd verandert de behoefte van een kind, omdat het lichaam volop in ontwikkeling is.

Op Roomtuintjes eten de kinderen in de even weken op dinsdag en donderdag een warme maaltijd en in de oneven weken op maandag, woensdag en vrijdag.

De warme maaltijden worden besteld bij een biologische leverancier genaamd: Madaga. Madaga kookt vers, met seizoensgebonden ingrediënten en niets anders: geen E-nummers, smaak- en kleurstoffen, conserveermiddelen en zout. Bovendien zit in elke maaltijd minimaal één portie groente en worden alle recepten goedgekeurd door een kindardiëtist. Een kind eet sowieso één portie groente per dag. Ook stimuleren we de kinderen om ook als tussendoortje groenten te eten. Tijdens een eetmoment geven we rauwkost (zoals wortel, komkommer, paprika en tomaat) .

We vinden groenten belangrijk omdat de eerste 1.000 dagen cruciaal zijn voor het ontwikkelen van smaak en een gezond eetpatroon. Thuis én op het kinderdagverblijf. Onze gevarieerde warme lunch stimuleert de zintuigen en helpt kinderen om gezond te leren eten. Ze proberen er makkelijker iets nieuws uit dan thuis. Zien eten, doet eten.

Het eetmoment is gezamenlijk aan tafel en zijn er ook rituelen die de kinderen veiligheid en duidelijkheid bieden. Zo wordt er 'smakelijk eten' gezongen en mogen de kinderen om de beurt aan geven wat ze willen eten. Bij de peuters wordt de zelfredzaamheid gestimuleerd. Ze leren eten met een vork en drinken uit een beker, daarnaast worden ze waar mogelijk gestimuleerd om hun eigen crackers/brood met een mes te smeren. Tijdens het eten wordt er over van alles gesproken waardoor de tafelmomenten gezellige en sociale momenten zijn.

Borstvoeding kan door de ouder meegegeven worden voor hun baby. Baby's die opvolgmelk drinken, die bieden we Nutrilon aan. Wij zorgen ervoor dat de baby's op een rustige plek gevoed worden zodat zij niet afgeleid raken. Wij nemen de jongste baby's op schoot gedurende het voedingsmoment. Op iedere groep staat een bank waar de pedagogisch medewerker samen met de baby kan zitten en zo heeft ze alle aandacht voor deze baby. De grotere kinderen op de babygroepen zitten aan tafel tijdens het eten onder toezicht van de pedagogisch medewerkers. Zo ontstaat er ook ruimte voor interactie.

Spelen en leren

Spelen is de natuurlijke manier van kinderen om te leren. Al spelend leren ze initiatieven nemen, beslissingen nemen, plezier maken, volhouden, weerstand bieden en nog veel meer vaardigheden. Kinderen spelen de hele dag door, alle activiteiten op een dag zijn speel/leermomenten voor kinderen: het aandoen van jas en schoenen voor het naar buitengaan, het uitkleden voor het naar bed gaan, het eten, etc. Tijdens al deze momenten hebben we oog voor het speel/leermoment, maar vooral tijdens vrij spel, activiteiten en het buitenspelen besteden wij extra aandacht aan spelen en leren.

Spelen en leren is hieronder opgedeeld in drie elementen: vrij spel, activiteiten en buiten spelen. Na een stukje theorie volgen een aantal randvoorwaarden, waarna het pedagogisch handelen beschreven wordt, ingedeeld naar leeftijd.

1. Vrij spel

Vrij spelen is een innerlijke behoefte van kinderen. Het is de manier waarop zij de wereld en zichzelf ontdekken. De pedagogisch medewerker schept de voorwaarden om rijk spel en leren te ontlocken bij kinderen door de inrichting en indeling van de ruimte, door vaste momenten voor vrij spel in te plannen in het dagritme, door te observeren en te plannen. Maar vooral door aan te sluiten bij het spontane spelen en leren van kinderen, kansen te zien, kansen te grijpen.

De pedagogisch medewerker kijkt naar wat het kind al kan en sluit hierbij aan om het een stapje verder te brengen in zijn ontwikkeling. Uit onderzoek blijkt dat de spelbetrokkenheid van kinderen hoger is als de pedagogisch medewerker langere tijd in de nabijheid van kinderen is op een vaste plaats in de groep tijdens vrij spel. Dit komt omdat de kinderen dan weten waar ze is: ze is beschikbaar voor een bemoedigend lachje, een knikje, een vraag, voor troost. Doordat het kind niet constant in de gaten hoeft te houden waar de pedagogisch medewerker is, kan het zich verdiepen in zijn spel waardoor de leerervaring rijker is.

Conflictjes zijn een belangrijk en leerzaam onderdeel van het vrije spel van kinderen. "Ze leren vaardigheden om rekening te houden met elkaar, strategieën om de ander te overtuigen of te verleiden om toe te geven en ze leren zich te verzoenen nadat ze het conflict hebben gewonnen of verloren"⁴. Onderzoek wijst uit dat 2- en 3-jarigen gemiddeld per uur vijf kleine botsinkjes of irritaties hebben, zes meningsverschillen en één keer per uur een ruzie hebben met boosheid of verdriet (Singer & De Haan, 2006; Rourou e.a., 2006). De meeste conflicten (75%) lossen kinderen zelf op.

⁴ Singer, E. & De Haan, D. 2013 p. 72

In het vrije spel komen vrijwel alle ontwikkelingsgebieden in hun onderlinge samenhang aan bod. Kinderen spelen met hun hele lijf (motoriek) en al hun zintuigen. Ze spelen samen en krijgen te maken met zowel positieve (samen lachen) als negatieve emoties (conflicten). Ze gebruiken taal en lossen problemen op. Ze ordenen en meten en experimenteren. Ze beleven hun natuurlijke omgeving en leven zich uit in muziek, dans en creatieve expressie. Dit is de reden waarom het vrije spel in de kinderopvang een belangrijke plek inneemt en moet innemen en waarom de kwaliteit ervan bewaakt moet worden. Dit doen we door een aantal randvoorwaarden te creëren en het handelen van de pedagogisch medewerker te beschrijven.

Randvoorwaarden bij vrij spel

- Er is een vast dagritme, waarin vrij-spelmomenten zijn ingebouwd (minimaal 2 per dag).
- Er is een taakverdeling (waardoor 1 pedagogisch medewerker beschikbaar kan zijn tijdens vrij spel).
- De ruimte is ingedeeld in hoeken (waardoor kinderen een gerichte keuze kunnen maken tijdens vrij spel, in kleine groepjes (of alleen) kunnen spelen en waardoor groepjes elkaar niet storen).
- De hoeken zijn goed (uitdagend en compleet) ingericht en aangekleed.
- Er is voldoende materiaal dat uitnodigt om ermee te spelen (zie handreiking speelleerplekken)
- De materialen zijn zichtbaar, geordend en door kinderen zelf te pakken. Dit geldt ook voor creatief materiaal (verf, papier, kosteloos materiaal).
- De materialen, zowel planken als opbergdozen, zijn gelabeld met plaatjes, symbolen en/of foto's zodat kinderen ze gemakkelijk kunnen vinden en terugplaatsen.
- Er zijn voorzieningen voor zand- en waterspel binnen en buiten.
- Er zijn afspraken over het gebruik van de hoeken en het materiaal. Kinderen mogen bijvoorbeeld binnen bepaalde en bekende grenzen het materiaal gebruiken in een andere hoek of voor ander spel dan waar het voor bedoeld is.

Pedagogisch handelen bij vrij spel

Algemeen

De pedagogisch medewerker is tijdens het vrije spel beschikbaar voor kinderen. Dit betekent dat deze momenten niet worden gebruikt voor administratieve en huishoudelijke taken of – wanneer dit wel gebeurt – kinderen worden hierbij betrokken. Tijdens het vrije spel van kinderen stemt de pedagogisch medewerker haar handelen af op de behoefte van het kind op dat moment. Die behoefte kan verschillen per kind en per leeftijdscategorie.

Baby's

Voor baby's is vrij spel niet alleen de bron voor leren en ontwikkelen, maar ook de basis voor de ontwikkeling van eigenwaarde en zelfvertrouwen. Baby's spelen met zichzelf en met objecten en personen in hun omgeving. De pedagogisch medewerker brengt dagelijks met elke baby tijd door op de grond, in de directe nabijheid van de baby. Zij observeert de bewegingen en gezichtsuitdrukking van de baby en luistert naar de geluidjes die hij maakt. Uit haar observaties leidt zij af wat de behoefte is van de baby: wil hij even op de buik liggen? Probeert hij te rollen in de richting van een speeltje? Ziet hij zichzelf in de spiegel? Haar handelingen stemt zij af op de behoefte van de baby. Door op een vaste plek te zitten, kunnen wat oudere baby's haar als ankerpunt gebruiken voor een voorzichtige ontdekkingstocht door de ruimte.

Dreumesen

Dreumesen spelen nog overwegend alleen. Als ze samen spelen doen ze elkaars handelingen na en hebben daar plezier om. Ook de handelingen van volwassenen worden nagedaan in spel: een deurtje open en dicht doen, iets in een bak doen en er weer uit halen, roeren in een pan, drinken uit een kopje. Dreumesen zijn vooral heel veel in beweging en verzamelen en sjouwen speelgoed. Ze zijn ondernemend en experimenteren met alles wat ze in hun ontdektocht tegenkomen.

Voor dreumesen is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker zich tijdens hun vrije spel op een vaste plek bevindt. Zij kunnen daardoor bepalen op welke afstand van haar zij zich nog veilig voelen en af en toe opkijken of zij er nog is. Dit 'vraagkijken' doen dreumesen wanneer zij onzeker zijn of om ervaringen te delen. 'Zie je mij?', 'Is het goed wat ik doe?' of 'zie jij wat ik zie?'.⁵

Peuters

Peuters zetten alles wat zij door experimenteren ontdekt hebben door herhaling om in vaardigheden. Ze spelen samen en verdelen rollen, spelen verhalen uit en verwerken in hun spel dagelijkse belevenissen.

Peuters kunnen al wat langer uit het zicht spelen, maar hebben wel nodig dat er aandacht is voor hun spel en de 'problemen' die ze erin tegenkomen. De pedagogisch medewerker is daarom wel beschikbaar, soms in de buurt, soms wat meer op afstand. Kinderen die niet of moeilijk tot spel komen zal zij stimuleren door samen iets te kiezen, even mee te spelen en het kind eventueel te koppelen aan een ander kind met dezelfde interesse.

Op bepaalde momenten zal zij ervoor kiezen om het spel te observeren en vooral niet te storen. Op die manier verzamelt zij informatie over de ontwikkeling van het kind en over de belangstelling of over de manier waarop het kind samenspeelt met anderen. Op andere momenten zal haar rol actiever zijn en kan zij het spel verrijken door mee te spelen en vragen te stellen (Voor wie zijn jullie de taart aan het maken? Wat heb je nog meer nodig als je een taart wilt maken?) of nieuwe impulsen toe te voegen ('Oh, is de pop jarig? Zullen we dan haar stoel versieren? Wat hebben we daarvoor nodig?').

Tijdens vrij spel ligt het initiatief bij de kinderen. Wel kan de pedagogisch medewerker vragen stellen waardoor kinderen aan het denken worden gezet of tot ontdekkingen komen ('Wat zou er gebeuren als we de toren nog hoger maken? Hoe zou je de toren steviger kunnen maken?').

Daar waar gespeeld wordt, wordt ook ruzie gemaakt. De pedagogisch medewerker is beschikbaar om te helpen bij het oplossen van conflictjes. Helpen betekent (ook) hier: helpen om het zélf te doen. Zij zal de kinderen eerst de gelegenheid bieden om het zelf op te lossen door de situatie even te observeren. Als dat niet lukt, zal zij beide kinderen vragen wat er is gebeurd en hoe zij denken dat het opgelost zou kunnen worden. De pedagogisch medewerker kan ook een oplossing aandragen. De kinderen krijgen complimentjes voor het meedenken en uitspreken van hun wensen of ideeën en kiezen uiteindelijk zelf de oplossing die het beste past.

Er zijn op een dag meerdere momenten waarop kinderen vrij kunnen spelen. Dit zit vaak tussen de eetmomenten in. Tijdens deze momenten krijgen kinderen de ruimte om zelf te kiezen waar ze mee willen spelen. Er blijft altijd 1 pedagogisch medewerker beschikbaar tijdens de vrij spelmomenten. Zo kan de medewerker altijd ondersteunen of het spel begeleiden als het nodig is. En de kinderen kunnen de medewerker benaderen als zij vragen hebben of samen willen spelen.

Het materiaal op het kinderdagverblijf is gevarieerd zodat de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen wordt gestimuleerd. Voor taalontwikkeling zijn er bijvoorbeeld boekjes, voor fijne motorische ontwikkeling zijn er puzzels, tekenmateriaal of lego en voor de grove motorische ontwikkeling zijn er kussens en gymmatten. Kinderen leren de sociale werken kennen door het naspelen in bijvoorbeeld de poppenhoek, dozen vol auto's, diertjes en ander materiaal. Ook hebben wij op elke groep verschillende hoekjes waar de kinderen zich terug kunnen trekken tijdens het vrij spel. Zo hebben we bijv. een bouwhoek, keuken/huishoek, leeshoek en verkleedhoek.

Wanneer kinderen het lastig vinden zelf een keuze te maken, worden ze hierin begeleid door de pedagogisch medewerker. Na het vrijspelen wordt er altijd een liedje

⁵ Singer, E., & Haan De, D. (2013) p. 46

gezongen voor het opruimen. De kinderen weten dan dat het tijd is om het speelgoed op te ruimen. Het opruimen gebeurt gezamenlijk met de pedagogisch medewerker.

2. Activiteiten

Behalve kansen zien en grijpen door beschikbaar te zijn tijdens vrij spel, creëren we ook kansen door na te denken over activiteiten die we kinderen bewust aanbieden. Hierdoor stimuleren we specifieke ontwikkel- en interessegebieden bij kinderen. Bij het aanbieden van activiteiten is het proces (wat beleven kinderen aan deze activiteit, welke ervaringen doen ze op?) altijd belangrijker dan het resultaat (is er een resultaat en ziet dat resultaat eruit als het voorbeeld?)

Ook het helpen bij huishoudelijke taken is een speel/leermoment voor kinderen en wordt daarom ook als activiteit gezien.

Ook tijdens het georganiseerde activiteitenaanbod komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod, maar nu vaker met specifieke aandacht voor één of een aantal ontwikkelingsgebieden én gericht op een bepaalde ontwikkelingsfase. Zo maken we bijvoorbeeld een parcourtje van matten en kussens om aandacht te besteden aan de grove motoriek, laten we kinderen knippen in klei om de fijne motoriek te stimuleren en spelen we bingo om de cognitieve en taalontwikkeling te stimuleren.

Het stimuleren van de taalontwikkeling neemt hier een aparte plaats in. Dit doen we namelijk niet alleen tijdens een taalactiviteit, maar gebeurt voortdurend.

De pedagogisch medewerkers praat de hele dag tegen kinderen, legt dingen uit en helpt kinderen hun emotie onder woorden te brengen. En ook onderling praten kinderen de hele dag met elkaar, dit wordt gestimuleerd en begeleid.

Randvoorwaarden bij activiteiten

- Er is een vast dagritme, waarin activiteiten zijn ingebouwd (minimaal 2 per dag).
- Het dagelijkse voorleesmoment is onderdeel van het dagritme
- Er is een taakverdeling (waardoor 1 pedagogisch medewerker de activiteit kan begeleiden).
- Er is voldoende materiaal voor de activiteit, voor elk kind, voor elke leeftijd en ontwikkelingsgebied.
- Er is op elke groep een activiteitenaanbod. Twee keer per dag vinden er activiteiten plaats.
- Er is tijdens de activiteit keuze voor kinderen in:
 - hoe ze materialen kunnen ontdekken en gebruiken,
 - hoe ze kunnen communiceren,
 - waar ze kunnen zitten en/of staan,
 - hoe ze kunnen bewegen,
 - wat ze willen zingen.
- Wat kinderen doen en interessant vinden, is bepalend voor de duur van de activiteit. De tijd dat kinderen ontdekken en spelen met materialen kan sterk variëren. Pedagogisch medewerkers ronden de activiteit af als de kinderen de interesse verliezen.
- De pedagogisch medewerker stelt zich flexibel op: kinderen krijgen de ruimte om iets anders te doen met het materiaal dan van tevoren bedacht is, er is voldoende materiaal voor iedereen die mee wil doen, er wordt ruimte gemaakt voor nieuwkomers.
- Voor kinderen die niet mee willen doen met een activiteit zijn er alternatieve bezigheden.
- Er is een jaarplanning met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen en waarbij rekening wordt gehouden met de behoeftes, interesses en ontwikkelingsgebieden.

Pedagogisch handelen bij activiteiten

Algemeen

De activiteiten verlopen soepel en flexibel en zijn gericht op wat kinderen doen, hun ideeën en interesses. De pedagogisch medewerker moedigt kinderen aan om hun eigen draai aan

de activiteit te geven. Zij stelt zich bij het begeleiden van de activiteit flexibel op en heeft aandacht voor de belevenissen van het kind, meer dan voor het resultaat. Er worden complimentjes gegeven voor de inzet van het kinderen en minder voor het eindproduct. 'Wat ben je hard aan het werk, wat doe je goed je best' in plaats van 'Wat heb je dat mooi gemaakt!'.

Baby's

In de begeleiding van een activiteit met baby's is de pedagogisch medewerker veelal één op één bezig. Het gaat dan om het grijpen van kansen die zich gedurende de dag voordoen. Een kiekeboe-spelletje met een zakdoek, voelen aan verschillende oppervlakken, samen op de mat in de spiegel kijken.

Dreumesen

Een dreumes heeft een korte aandachtspanne en de pedagogisch medewerker sluit hierbij aan met de keuze voor activiteiten. Het gaat om korte, eenvoudige spelletjes in kleine groepjes. Een eenvoudig parcoursje, puzzelen, rijgen met grote kralen of experimenteren met vingerverf.

Peuters

Peuters worden gestimuleerd om zelfstandig keuzes te maken uit het activiteiten aanbod. Voor aanvang van de activiteiten wordt de kinderen verteld wat er allemaal te doen is. De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om mee te doen met activiteiten door bijvoorbeeld kinderen die moeilijk tot spel komen extra aandacht te geven. Ze helpt het kind op weg door samen te praten over de activiteit.

Peuters helpen graag en dat geeft de pedagogisch medewerker de gelegenheid om kinderen te betrekken bij kleine karweitjes. Zo worden ze bijvoorbeeld uitgenodigd mee te helpen met het tafeldekken, afruimen, de was opvouwen, eten klaarmaken, boodschappen doen, tuinieren. Fruit schillen en snijden bijvoorbeeld gebeurt zoveel mogelijk aan tafel, zodat de kinderen mee kunnen doen, kijken en praten.

Als de jongere kinderen slapen heeft de pedagogisch medewerker de gelegenheid om een wat moeilijker activiteit te doen met de grotere peuters. Op deze momenten kunnen activiteiten gedaan worden die voorbereidend zijn op het basisonderwijs.

Ons aanbod aan activiteiten is veelal gebaseerd op de uk en puk thema's. Dit zijn er 10 in totaal. Vaste, terugkerende thema's zoals herfst, sinterklaas, zomervakantie krijgen daarin ook hun plaats. (zie ook www.pukenko.nl) . De thema's duren elk zes weken en daarna zijn er 1 rustweek. In deze rustweek kunnen we het lopende thema afsluiten en ons voorbereiden op het volgende thema. De thema's hebben een duidelijke afronding. Ouders worden hier ook vaak bij betrokken. Via de nieuwsbrief worden de ouders op de hoogte gehouden van de thema's. Een thema kan worden afgesloten met een grote activiteit: een paasbrunch, een voorstelling, een activiteit op de basisschool in de wijk etc. Zomers sluiten wij het thema vaak af met een zomerfeest met/voor de ouders.

Het thema komt terug in de aankleding, liedjes en boekjes, gericht speelgoed en gerichte activiteiten. De thema's sluiten aan bij de leeftijd van de kinderen, de seizoenen en de specifieke gebeurtenissen waar kinderen zich op dat moment mee bezig houden. Bijvoorbeeld het thema 'Regen' als het herfst is.

Gedurende een thema krijgen ouders huiswerk mee om ook thuis met de kinderen aan de slag te gaan. Ook worden ouders via Konnect (het ouderportaal) op de hoogte gebracht van de concrete activiteiten gedurende dat thema. Zowel in de ochtend als in de middag worden er activiteiten uitgevoerd.

We maken foto's wanneer de kinderen bezig zijn met de activiteiten en van sommige activiteiten is er een 'eindresultaat' (knutselwerk, o.i.d.). De foto's delen we via Konnect en enkele hangen op het informatiebord van de groep.

3. Buiten spelen

Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Kinderen spelen binnen en buiten op een andere manier doordat de ervaring van ruimte, weer, natuur, licht, grond anders is waardoor het spel en onderzoek van kinderen verschilt met die in de binnenruimte. Binnen en buiten spelen vraagt andere vaardigheden en biedt andere mogelijkheden.

Buiten is er ruimte voor grotere grovere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen), het ontdekken van de natuur (insecten, vogels, planten, vlinders, vallende bladeren), en andere elementen zoals de zon, schaduw, regen, sneeuw en wind.

Buiten zijn er andere associaties en uitdagingen dan binnen en daardoor inspireert het kinderen tot ander spel. Nieuwe mogelijkheden zorgen voor verdieping in het spel, maken kinderen zelfstandig en vergroten hun zelf oplossend vermogen.

Randvoorwaarden bij buiten spelen

- Er is een vast dagritme, waarin dagelijkse buiten-speelmomenten zijn ingebouwd (streven naar één keer per dag).
- De buitenruimte is veilig, toegankelijk en zo uitdagend als mogelijk.
- De buitenruimte is groot genoeg zodat kinderen vrijuit kunnen ontdekken en bewegen.
- De ruimte lokt verschillende soorten spel uit, zoals bijvoorbeeld rijden met driewielers en karren, spelen met water en zand, klauteren, tekenen met stoepkrijt, ontdekken van natuurmaterialen, tenten en torens bouwen, rollenspel, verstoppjen.
- De buitenruimte is geschikt voor kinderen van verschillende leeftijden en met verschillende interesses.
- Er is een veilige speelplek voor baby's, gescheiden van andere activiteiten.
- Er zijn bloemen en planten waar kinderen aan mogen voelen, ruiken en eventueel van proeven.
- Het gebouw, bomen, struiken, parasols en/of zonneschermen bieden voldoende schaduw gedurende alle buitenspeeltijden.
- Toestellen en materialen zijn ontworpen voor het ontwikkelingsniveau van baby's, dreumesen en peuters en zijn veilig en goed onderhouden.
- Alle speeltoestellen voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen.

Pedagogisch handelen bij buiten spelen

Het buitenspelen heeft de elementen van vrij spel én de elementen van activiteiten. Tijdens het buitenspelen zijn dus dezelfde uitgangspunten belangrijk als hierboven genoemd bij vrij spel en activiteiten.

Toch heeft buiten spelen een andere dimensie dan binnen spelen, waardoor een aantal uitgangspunten hier toegevoegd worden. Deze gelden voor de begeleiding van kinderen van alle leeftijden.

Ook tijdens vrij spel buiten is de pedagogisch medewerker beschikbaar voor de kinderen. Voor baby's in de babytuin of op het kleed bij de baby, voor dreumesen en peuters op een vaste plek in de tuin. Ze wijst de kinderen op alle mogelijkheden die er buiten zijn en motiveert kinderen tot het benutten van andere materialen. Pedagogisch medewerkers verspreiden zich over de buitenruimte en er wordt een activiteit aangeboden waar een pedagogisch medewerker aan mee doet.

Ze wisselt de mogelijkheden tussen de binnen-en buitenruimte af. Zo kan er buiten met binnen materiaal gespeeld worden en andersom. Hierdoor ontstaat er een verbinding tussen binnen en buiten.

De pedagogisch medewerker is zich bewust van haar voorbeeldrol in het buitenspel. Ze ondersteunt de kinderen in de onderzoekende houding. Denk hierbij aan de reactie van kinderen bij regen, zon, beestjes, bladeren, water, etc. Hierdoor wordt de creativiteit van kinderen weer op andere wijze gestimuleerd.

Wij zijn trot op ons eigen buitenterrein. Deze ligt aan het kinderdagverblijf en is goed toegankelijk voor de kinderen. Deze is voor de peutergroepen bereikbaar via de trap binnen naar de begane grond en vervolgens door de centrale keuken beneden. Bij de inrichting van de buitenruimte is rekening gehouden met overzicht en uitdaging.

Door verschillende hoeken en looproutes te creëren ontstaat er voldoende uitdaging voor kinderen van alle leeftijden. Zo hebben we ook een apart gedeelte voor de baby's. Hier kunnen zij ongestoord liggen, kruipen en spelen. Het buitenspeelplein wordt dagelijks gebruikt, bij heel slecht weer kan daarvan afgeweken worden. Op de buitenspeelplek kunnen de kinderen in de zandbak spelen, fietsen, met de bal spelen, tikkertje doen, verstoppertje spelen met de pedagogische medewerker veelal als partner. De pedagogische medewerkers staan verdeeld over het gehele plein voor een goede overzicht. Pedagogische medewerkers bieden diverse activiteiten en materiaal aan.

Slapen en verzorgen

Kinderen die voldoende rusten, kunnen vervolgens geconcentreerd en intensief spelen. De rustmomenten op een dag zijn voor alle leeftijden belangrijk. Bij iedere leeftijd is er echter een andere behoefte en invulling van dit moment. Bij baby's is het belangrijk om aan te sluiten bij het bestaande dagritme. Kinderen leren gaandeweg steeds meer om signalen van vermoeidheid te herkennen en te verwoorden. Het is goed om veel tijd aan deze rustmomenten op de dag te besteden. Dezelfde rituelen, woorden en handelingen bij het slapen gaan bereiden kinderen voor op het naar bed gaan.

Verzorgingsmomenten zijn vaak unieke 1 op 1 contacten en dus bij uitstek geschikt voor het scheppen van verbondenheid en geborgenheid.

Respect voor het kind in de manier waarop de pedagogisch medewerker het kind aanraakt, zorgt voor vertrouwen en plezier in elkaar.

De rituelen, herhalingen en voorspelbaarheid bij het verzorgen is heel belangrijk voor de emotionele veiligheid: het kind weet wat er gaat gebeuren. Kinderen ontwikkelen zich van afhankelijk naar steeds meer zelfstandig en worden zich in toenemende mate bewust van hun eigen lijf en hun behoeftes aan slaap en zich ontlasten.

De meeste kinderen vertonen ergens tussen hun 2^e en 3^e verjaardag tekenen die erop wijzen dat ze eraan toe zijn om zindelijk te worden. Dan zijn ze in staat om op tijd te constateren dat

ze moeten plassen of poepen en kunnen ze hun ontlasting ophouden. Ook emotioneel moet een kind zover zijn dat het zijn ontlasting wil afstaan aan de po of het toilet. Trainen op zindelijkheid doen wij dan ook pas als de signalen hierop wijzen. Uiteraard starten we hier mee in overleg met de ouders.

Randvoorwaarden bij slapen en verzorgen

In het protocol veilig slapen staan voorwaarden beschreven voor de slaap- en rustmomenten, onder andere:

- De slaaptijden zijn afgestemd op de persoonlijke behoefte aan slaap en rust van de kinderen.
- Elk kind slaapt altijd in hetzelfde bed.
- Baby's slapen altijd in een bedje op een slaapkamer. Voor hele jonge baby's die lastig tot slaap komen in een bed op de slaapkamer, is er een speciaal babybedje op de groep.
- Er wordt toezicht gehouden conform de afspraken in het protocol veilig slapen. Hierbij wordt ook het vierogenprincipe gewaarborgd door bijvoorbeeld het gebruik van een babyfoon.
- Kinderen slapen of rusten als ze moe zijn, zelfs als dit gebeurt buiten de vastgestelde slaaptijden, en worden uit zichzelf wakker.
- De oudere kinderen hebben een rustige plek in de groepsruimte waar zij zich kunnen terugtrekken op elk moment van de dag.

In het gezondheids- en veiligheidsbeleid staan werkafspraken beschreven die de randvoorwaarden vormen op het gebied van verzorging van kinderen.

Pedagogisch handelen bij slapen en verzorgen

Algemeen

De pedagogisch medewerker reageert op signalen van vermoeidheid of ontlasting. Ze verwoordt in positieve zin wat ze ziet of ruikt en onderneemt actie. Zo leert het kind zijn eigen vermoeidheid en vuile luier of broek te herkennen en actie te nemen.

Kinderen worden uit bed gehaald, begroet, geknuffeld en verschoond zodra ze helemaal wakker zijn.

Kinderen worden gedurende de hele dag attent gemaakt op lichamelijke verzorging, voordat deze plaatsvindt. De pedagogisch medewerker vertelt hen wat er gaat gebeuren en ze krijgen waar nodig de tijd om te stoppen waar ze mee bezig zijn voordat de verzorging begint.

De pedagogisch medewerker verschoont een kind als dit nodig is en vertelt daarbij wat er gaat gebeuren. Kinderen worden uitgenodigd om mee te helpen. Het tempo van handelen wordt aangepast aan het tempo van het kind.

Baby's

Ook baby's nodigen we uit om mee te helpen tijdens het verzorgen door bijvoorbeeld te zeggen: 'Geef me je armpje maar' en dan even te wachten op een reactie. Elke handeling die we tijdens het verschonen en slapen gaan verrichten, benoemen we.

Dreumesen en peuters

Bij lichamelijke verzorging (verschonen en zindelijk worden) horen keuzes voor kinderen. Kinderen zijn gedurende de hele dag actief betrokken bij hun lichamelijke verzorging, maken keuzes en doen zelf dingen. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om zelf kledingstukken aan te trekken of helpt hierbij. Als zij de kinderen aankleedt, vertelt zij wat zij doet en het kind krijgt op elk moment de gelegenheid om het over te nemen of zelf te proberen.

Tijdens de vaste verschoonmomenten nodigen we kinderen die kunnen zitten uit om de wc te proberen. De pedagogisch medewerker blijft erbij en maakt er een gezellig kletsmomentje van. Als het kind in de wc plast, krijgt het een complimentje. Als het kind zelf gaat aangeven

dat het op de wc wil, begeleidt de pedagogisch medewerker hem hierbij. In principe gebruiken we geen beloningssystemen voor het zindelijk worden,

Op Roomtuintjes heeft elke babygroep een eigen slaapkamer die aan de groepsruimte grenst. Peutergroepen madeliefjes en viooltjes maken gebruik van 1 slaapzaal op de 1ste verdieping. De peuters van de klaproosjes slapen in de lege groepsruimte grenzend aan de groep op stretchers.

Op de babygroep krijgen alle kinderen een slaapzakje aan voor ze naar bed gaan. We leggen ze rustig in bed met hun speentje of knuffeltje. We spreken ze nog even rustig toe: "lekker slapen", muziekje aan en gaan dan terug naar de groep. Na een minuut of vijf gaan we kijken of de kinderen al in slaap zijn gevallen en noteren we de tijd in de ouderapp. Daarna loopt er iedere 10 minuten een pedagogisch medewerker de slaapkamer in om alle kinderen te controleren. Kinderen die hebben geslapen en wakker zijn halen we uit bed. Sommige baby's huilen even voordat ze in slaap vallen. Huilt een kind omdat het niet wil of kan slapen dan zullen we er even bij blijven om het gerust te stellen. Lukt het niet dan halen we het kind uit bed en proberen we het later nog eens. Elke slaapkamer is voorzien van een babyfoon.

Voor het slapen worden de kinderen eerst verschoond. De peuters gaan naar de wc. De peuters proberen wij te stimuleren zichzelf uit te kleden maar waar nodig helpen we de kinderen. Ieder kind heeft een eigen bakje en daar doen we de kleren van de kinderen in. Daarna gaan de kinderen die gaan slapen naar de slaapkamer. Elk kind heeft een eigen bedje.

Op de peutergroep hebben wij ook kinderen die even op de groep rusten op een stretcher. Dit zijn kinderen die geen behoefte meer hebben aan een slaapmoment tussen de middag. Het rusten kan dan op de groep op een stretcher. Meestal zijn dit peuters tussen 3 en 4 jaar. Deze kinderen krijgen na het rustmoment, een leeftijdsgerichte activiteit aangeboden.

Wanneer alle kinderen lekker op bed liggen blijven de pedagogisch medewerkers er even bij tot de meeste kinderen slapen. Als kinderen het moeilijk vinden om de slaap te vatten komt een pedagogisch medewerker bij hem of haar zitten.

Met de ouders wordt besproken wat het slaapritme van thuis is, zodat we deze kunnen volgen. Op de babygroepen zullen de kinderen dus op verschillende tijden wakker zijn en slapen. Kinderen zullen uiteindelijk steeds meer meegaan in het ritme van de groep. We blijven met de ouders communiceren wanneer de slaaptijden wijzigen zodat we zowel thuis als op het kinderdagverblijf hetzelfde ritme aanhouden. Voor de allerkleinsten staat er op de babygroepen een wieg.

Halen

Het haalmoment is ook een overgangsmoment, namelijk van het kinderdagverblijf naar thuis. Door ervoor te zorgen dat elk kind zijn eigen ritueel heeft tijdens dit haalmoment, helpen we ze met deze overgang. Kijkend naar de behoefte van het kind, kan zo'n ritueel bestaan uit het zelf inpakken van de tas net voordat de ouders komen, het even af mogen maken van een tekening of spelletje in aanwezigheid van de ouder, het afscheid nemen van andere kinderen en/of speelgoed met bijvoorbeeld een liedje.

Voor ouders is het bij het ophalen belangrijk om te horen hoe hun kind de dag beleefd heeft

Randvoorwaarden bij halen

- Er zijn praktische afspraken over het ophalen van het kind en deze zijn bij ouders bekend (wie pakt de spullen van het kind, waar kan de ouder lezen wat er die dag gedaan is).
- Ouders zijn geïnformeerd over belang van een afscheidsritueel en begroetingsritueel en de rol die de medewerker en zichzelf daarin kunnen spelen.

- Ouders zijn bekend met de manier waarop wordt overgedragen (mondeling, schriftelijk, in een schriftje, op een informatiebord).

Pedagogisch handelen bij halen

Algemeen

Ook bij het halen is het handelen van de medewerker afgestemd op de behoefte van ouder en kind.

Baby

Ouders moeten net zo zeer als de baby wennen aan de gebruiken op het kinderdagverblijf. Baby's worden daarom overgedragen aan de ouder of ouders worden uitgenodigd om de baby op te pakken als het kind in de box ligt. De pedagogisch medewerker vertelt daarbij iets over hoe de dag is verlopen en geeft informatie over de verzorging van de baby.

Dreumes en peuter

Een dreumes dribbelt vaak al enthousiast op de ouder af en wil dan liefst meteen naar huis, terwijl de ouder dan soms nog wat wil horen of vertellen. De pedagogisch medewerker begeleidt dit moment door de gevoelens van het kind en ouder te verwoorden.

Peuter

De peuter wordt gestimuleerd om aan de ouder te vertellen wat er die dag is gebeurd/gedaan a.h.v foto's en/of beeldmateriaal.

Als de pedagogisch medewerker vertelt hoe de dag was voor het kind, houdt ze daarbij rekening met diens gevoelens. Er wordt dus niet negatief over het hoofd van het kind heen met de ouder gesproken.

Wanneer het kind is opgehaald, geven de pedagogische medewerkers een mondelinge overdracht van de dag. (Een gedeelte van) de activiteiten staan ook in de ouderapp beschreven in het zogenaamde dagboekje van de kinderen. Voor baby's wordt een dagritme bijgehouden en kunnen ouders dit dus inzien bij het inloggen. Hier is precies te zien wanneer zij hun flesjes hebben gehad, hoelang en wanneer zij hebben geslapen en de verschoonmomenten. Ook zijn in Konnect foto's te zien van de activiteiten van de week.

Deel 3 Kwaliteitsborging

Het borgen van kwaliteit

Op onze kinderdagverblijven wordt dagelijks gestreefd naar het leveren van een zo hoog mogelijke kwaliteit. Binnen elke divisie is een kwaliteitsmanager werkzaam die ondersteuning biedt aan de verschillende locaties t.b.v. de kwaliteit op het gebied van pedagogiek, veiligheid en gezondheid.

Op verschillende manieren is aandacht voor kwaliteit:

Inspectie Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

De GGD inspecteert in opdracht van de gemeente jaarlijks alle locaties of er kwalitatief goede kinderopvang wordt geleverd. Hierbij wordt gekeken of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio, pedagogisch beleid en pedagogische praktijk en klachten. De locatiemanager stuurt de oudercommissie het definitieve inspectierapport, voor ouders is het rapport inzichtelijk middels de website van de locatie.

Deskundigheidsbevordering

Elk jaar wordt er een opleidingsplan opgesteld voor locatiemanagers en pedagogisch medewerkers. Er zijn trainers in dienst, die door het hele land trainen op pedagogische onderwerpen. Daarnaast maken pedagogisch medewerkers gebruik van een digitale omgeving, die we 'Smallsteps wiki' noemen. Dit is een online platform voor achtergrondinformatie rondom ontwikkeling van kinderen, protocollen en werkwijzen en waar pedagogisch medewerkers op elk moment van de dag toegang toe hebben via locatie- of privé-apparaten.

Ook de locatiemanager draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers. Dit gebeurt middels diverse overlegvormen, waarin pedagogische onderwerpen en protocollen jaarlijks terugkeren.

Aandacht voor pedagogische kwaliteit

Jaarlijks wordt er plan gemaakt waarin o.a. aangegeven wordt welk pedagogische aandachtspunten aan bod komen. Deze worden uitgewerkt, geëvalueerd en bijgesteld waardoor er cyclisch gewerkt wordt aan het verbeteren van de pedagogische kwaliteit.

Pedagogisch beleidsmedewerker

Eerder noemden we deze nieuwe functie al onder het kopje 'het borgen van kwaliteit'.

De opleidingseis voor de pedagogische beleidsmedewerker/coach is minimaal mbo-4 aangevuld met een specifieke opleiding gericht op pedagogiek en/of beleid. Specifieker is dit vastgelegd in de CAO Kinderopvang, ook de functiebeschrijvingen zijn daarin vastgelegd. Zie: <https://www.fcb.nl/cao-akkoord-2018-2019>

Het aantal uren voor geheel Smallsteps bepalen wij jaarlijks op 1 januari aan de hand van de rekenregel (50 uur x het aantal kindercentra voor beleidsontwikkeling) + (10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers voor coaching).

Op 1 januari 2019 heeft Smallsteps 339 locaties en 1.826 fte. Op grond van de Wet IKK is daarom op jaarbasis nodig:

- Pedagogische beleidsontwikkeling/implementatie $339 \times 50 = 16.950$ uur
- Coaching pedagogisch medewerkers $1.826 \times 10 = 18.260$ uur

Op jaarbasis hebben wij dus 35.210 uren formatie voor pedagogische beleidsontwikkeling en coaching van onze pedagogisch medewerkers. Wij hebben het totaal aantal uren verdeeld over onze locaties op basis van het aantal groepen en fte per locatie.

Voor deze locatie betekent dit dat wij in 2019 op jaarbasis 103 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 213 uur voor pedagogische coaching hebben.

Protocollen

Naast dit pedagogisch beleid zijn er protocollen, handreikingen of richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op de locatie te waarborgen. Hieronder worden de belangrijkste genoemd, deze zijn in te zien via de locatiemanager.

Voeding en beweging

Wij volgen de richtlijnen van het voedingscentrum bij de maaltijden en tussendoortjes. De afspraken rondom voeding zijn vastgelegd in de richtlijnen voeding en beweging. Hierdoor kunnen medewerkers de juiste voedselkeuze maken en voldoende bewegingsactiviteiten aanbieden aan kinderen die de opvang bezoeken. Voor traktaties en feesten is een handreiking opgesteld. De richtlijn en traktatietips zijn inzichtelijk via de website van de locatie.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen het kinderdagverblijf wordt gewerkt met de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' die is ontwikkeld voor de kinderopvang. Deze meldcode voldoet aan de door convenantpartijen opgestelde criteria, de locatiemanager is de aandachtsfunctionaris. De meldcode is inzichtelijk via de website van de locatie.

Zorgkinderen

Het kan zijn dat bij de aanmelding of bij het intakegesprek met ouders naar voren komt dat er extra begeleiding voor het kind nodig is. Er wordt voor de plaatsing zorgvuldig gekeken naar de mogelijkheden op de locatie. We gaan met de ouders en eventuele andere (externe) betrokkenen in overleg om te kijken of de opvang op de locatie past binnen onze mogelijkheden en aansluit bij wat het kind nodig heeft. We streven er naar om voor elk kind een opvangklimaat te creëren waarbinnen het zich optimaal kan ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat we continu aansluiten bij de behoefte van het kind stellen we een plan van aanpak op waarin we de opvang evalueren zodat we tijdig afspraken kunnen bijstellen. Wij werken samen met lokale opvoedinstanties en/of zorginstanties die we in samenspraak met ouders kunnen inschakelen om met ons mee te kijken.

Tijdens de opvangperiode kunnen er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Deze zorgen worden door de mentor met ouders besproken zodat er samen gekeken kan worden wat nodig is voor het kind. Daarnaast bespreekt de mentor de zorg rondom een kind altijd met de locatiemanager, dit kan bijvoorbeeld tijdens een groepsoverleg of een individueel overleg. Dit gebeurt meestal a.d.h.v. een ingevuld observatieformulier, ingevuld door de mentor. Daarnaast kan de manager Kwaliteit geraadpleegd worden voor het beantwoorden van vragen en ondersteuning bij observaties.

In verschillende gemeentes zijn er samenwerkingsverbanden tussen kinderopvangorganisaties en organisaties voor jeugd- en opvoedhulp. Binnen deze initiatieven worden pedagogisch medewerkers ondersteund in de begeleiding van een kind. Daarbij is het ook van belang om de zorg van de ouders en de opvang met elkaar af te stemmen. Zo ontstaat voor het kind de juiste balans en kan het vaak gebruik (blijven) maken van de reguliere opvang.

Op de sociale kaart van de locatie staan alle externe instanties vermeld met wie wij kunnen samenwerken als wij vragen hebben over kinderen. Ook kunnen we ouders naar deze instanties verwijzen zodat zij daar hun vragen kunnen stellen en via deze instanties de nodige zorg kunnen ontvangen.

We hebben een protocol signaleren zorgkinderen dat de pedagogisch medewerker helpt bij het proces rondom de zorg voor een kind.

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Het doel van dit beleid is de veiligheid en gezondheid van de kinderen zo veel mogelijk te waarborgen. Het uitgangspunt voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat we de kinderen beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's. Dit vereist dat we inzicht hebben in mogelijke risico's én dat er een goed veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gevoerd op de locatie. Dit beleid staat op de website van de locatie.

De locatiemanager neemt elk jaar een risico inventarisatie af op het gebied van veiligheid en gezondheid. Op basis hiervan wordt gekeken welke aandachtspunten er zijn op een locatie. Er wordt door de locatiemanager een plan van aanpak gemaakt. Vanuit deze inventarisaties worden er werkafspraken opgesteld voor de locatie.

Uitstapjes

Dit protocol bevat een standaardwerkwijze om de risico's rondom veiligheid van kinderen bij incidentele uitstapjes te beperken. De dagelijkse uitstapjes staan beschreven in deel 2 van dit beleid bij Spelen en leren – activiteiten.

Toediening geneesmiddelen

Hier wordt de werkwijze bij zieke kinderen en medische handelingen op het kinderdagverblijf beschreven. Dit protocol volgt de richtlijnen van de wet BIG. Deze werkwijze is in te zien via de website van de locatie.

Veilig slapen

In dit protocol staan richtlijnen en instructies rondom het veilig slapen van kinderen. Ook dit protocol staat op de website van de locatie.

Samenwerking met ouders

De samenwerking met ouders vinden wij belangrijk voor de emotionele veiligheid en het welbevinden van het kind. Goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en kinderopvang is dus onontbeerlijk.

Oudercommissie

Alle kindercentra beschikken over een oudercommissie. Deze overlegt een aantal keer per jaar met de locatiemanager over het interne beleid op het kinderdagverblijf. Het gaat daarbij om zaken als de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, voedingsaangelegenheden en de Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid (RI) . De oudercommissie heeft op deze zaken adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten.

Op de Roomtuintjes hebben we een zeer betrokken oudercommissie. Op de informatiewand bij in de ingang is te zien wie de leden zijn. Ook zijn hun contactgegevens vermeld hierbij.

De notulen van de oudercommissie zijn in te zien op de locatie. Ze zijn op te vragen bij de locatiemanager. De oudercommissie stuurt van tijd tot tijd een nieuwsbrief naar de ouders op het kinderdagverblijf. Dit om aan te geven waar de oudercommissie voor staat en om nieuwe leden te werven.

Klachtenprocedure

Een goede en zorgvuldige klachtenprocedure is in ieders belang. Wij hebben daarom een interne en externe klachtenprocedure voor ouders opgesteld, die via de website beschikbaar is voor ouders of opgevraagd kan worden bij de locatiemanager. In het algemeen raden wij ouders aan een klacht te bespreken op de plaats waar de klacht zich afspeelt en/of met de persoon om wie het gaat. Dat kan een pedagogisch medewerker, een locatiemanager of iemand van de klantenservice zijn. Een rustig gesprek kan vaak al

veel oplossen. Zijn ouders echter na deze eerste stap niet tevreden, dan kunnen zij contact opnemen met de divisiedirecteur. Klachten kunnen ook altijd direct worden voorgelegd aan de geschillencommissie. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Klanttevredenheidsonderzoek

Om onze dienstverlening voortdurend te kunnen toetsen en te verbeteren houden wij met enige regelmaat een klanttevredenheidsonderzoek. Daarnaast wordt ouders op verschillende momenten gedurende de opvang van een kind gevraagd om hun bevindingen, meestal vanuit het kinderdagverblijf waar het kind geplaatst is.

Vertrouwenspersoon

Voor ouders die advies willen inwinnen alvorens een klacht neer te willen leggen of wanneer niet duidelijk is bij wie de klacht neergelegd moet worden, is een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze vertrouwenspersoon is in dienst van Smallsteps, maar is werkzaam binnen een andere divisie van de organisatie, waardoor een onafhankelijk advies kan worden gegeven. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn te vinden op de website.

Voor meer informatie rondom al deze zaken kunnen ouders bij de locatiemanager van de locatie terecht.

Personeel

Vaste pedagogisch medewerkers

Elke groep beschikt over vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid door vakantie en/of ziekte worden zij zoveel mogelijk vervangen door collega's of bekende invalkrachten. Ook in de vakantieperiode is minimaal 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig op de groep. Alle medewerkers, inclusief invalkrachten, beschikken over een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag. Ouders worden via de nieuwsbrief geïnformeerd over wijzigingen m.b.t. personeel.

Opleidingseisen

De kwalificatie-eisen voor pedagogisch medewerker kinderopvang en buitenschoolse opvang liggen vast in de cao-kinderopvang. De opleidingen die daarin voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar) worden genoemd zijn automatisch ook toereikend om op de buitenschoolse (4 en met 12 jaar) te werken. Daarnaast worden er in de cao opleidingen genoemd die specifiek geschikt zijn om te werken op een bso. Voor deze opleidingen geldt dat deze ontoereikend zijn om in de kinderdagopvang te werken.

Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

Binnen Smallsteps werken wij met een BPV-beleid waarin beschreven wordt hoe wij omgaan met de verantwoordelijkheden en taken van beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs. Dit hangt af van de opleiding die ze volgen (PW 3 en 4), het jaar van de opleiding en de stage-ervaring die ze al hebben opgedaan. Er is een opbouw in de soort taken en de verantwoordelijkheden, behorend bij het beroep van pedagogisch medewerker: de verzorging en ontwikkeling van het kind en de groep. Uitgangspunt hierbij is dat de beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs eerst meekijken bij de taken en verantwoordelijkheden, dit daarna onder begeleiding uitvoeren voordat ze deze taken en verantwoordelijkheden zelfstandig oppakken.

De taken worden uitgevoerd onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker middels het geven van feedback tijdens het uitoefenen van de taken. Tijdens begeleidingsgesprekken wordt het leerproces geëvalueerd en afspraken gemaakt over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het 'waarderingsformulier' uit het BPV-beleid. Dit formulier is gebaseerd op de kerntaken uit het kwalificatiedossier (opleiding pedagogisch medewerker kinderopvang) Uiteraard is er daarnaast ruimte voor de opdrachten vanuit de opleiding. De

stagebegeleider is een ervaren beroepskracht die hiervoor een interne training heeft gevolgd.

Eerste en tweedejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs worden ingezet op een vaste groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase. Derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs kunnen op meerdere groepen binnen dezelfde locatie worden ingezet. Het inzetten van een derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiair op meerdere groepen is ter beoordeling aan de locatiemanager.

Op onze locatie werken we niet met vrijwilligers die formatief worden ingezet. Wel werken we in beperkte mate met vrijwilligers als extra ondersteuning.

Pedagogisch beleidsmedewerker

Eerder noemden we deze nieuwe functie al onder het kopje 'het borgen van kwaliteit'.

De opleidingseis voor de pedagogische beleidsmedewerker/coach is minimaal mbo-4 aangevuld met een specifieke opleiding gericht op pedagogiek en/of beleid. Specifieker is dit vastgelegd in de CAO Kinderopvang, ook de functiebeschrijvingen zijn daarin vastgelegd. Zie: <https://www.fcb.nl/cao-akkoord-2018-2019>

Het aantal uren voor geheel Smallsteps bepalen wij jaarlijks op 1 januari aan de hand van de rekenregel (50 uur x het aantal kindercentra voor beleidsontwikkeling) + (10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers voor coaching).

Op 1 januari 2019 heeft Smallsteps 339 locaties en 1.826 fte. Op grond van de Wet IKK is daarom op jaarbasis nodig:

- Pedagogische beleidsontwikkeling/implementatie $339 \times 50 = 16.950$ uur
- Coaching pedagogisch medewerkers $1.826 \times 10 = 18.260$ uur

Op jaarbasis hebben wij dus 35.210 uren formatie voor pedagogische beleidsontwikkeling en coaching van onze pedagogisch medewerkers. Wij hebben het totaal aantal uren verdeeld over onze locaties op basis van het aantal groepen en fte per locatie.

Voor deze locatie betekent dit dat wij in 2019 op jaarbasis 103 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 213 uur voor pedagogische coaching hebben.

Ondersteuning op de locatie

Op onze locatie werken niet alleen de pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. Zij worden op allerlei gebied ondersteund door specialisten, zoals op het gebied van HRM, kwaliteit, huisvesting, financiën. De locatiemanager wordt ondersteund door de divisiedirecteur, waarmee regelmatig overleg plaatsvindt.

Daarnaast is de VVE coach (gemiddeld 1,5 dag per week) aanwezig om het team te ondersteunen bij VVE gerelateerde zaken. Zij geven hen feedback waar nodig is. Dit komt de kwaliteit ten goede. Verder komt er regelmatig een ouder- en kind adviseur van het OKC langs. Wij kunnen haar om tips vragen bij kinderen met opvallend gedrag. Verder werken wij ook samen met Okido, die wekelijks aanwezig is voor het begeleiden van specifieke kinderen en eventueel voor het ondersteunen van de medewerkers.

Leidinggevenden

Binnen onze organisatie kennen we twee leidinggevende functies die elk op hun eigen niveau verantwoordelijk zijn voor deze locatie:

- De locatiemanager heeft de dagelijkse leiding van het kinderdagverblijf. In sommige situaties geeft de locatiemanager leiding aan meerdere locaties. De locatiemanager is het eerste aanspreekpunt. De locatiemanager functioneert onder verantwoordelijkheid van een divisiedirecteur. De gegevens van de locatiemanager en haar bereikbaarheid hangen voor ouders inzichtelijk op de locatie.

- De divisiedirecteur is verantwoordelijk voor meerdere locaties en stuurt de desbetreffende locatiemanagers aan.

Nawoord

In dit pedagogisch beleid hebben wij omschreven wat onze visie is op kinderopvang en hoe deze is uitgewerkt in pedagogische doelen. Vervolgens hebben we aangegeven hoe wij die doelen willen bereiken, waarbij de pedagogisch medewerkers een essentiële rol vervullen.

Ook hechten wij veel waarde aan het contact en de samenwerking met ouders. Wij beiden houden ons immers bezig met de opvoeding en verzorging van het kind. Dit leidt tot een gedeelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling, het welbevinden en de betrokkenheid van het kind.

Het pedagogisch beleid wordt elk jaar geëvalueerd. Ontwikkelingen in de maatschappij, nieuwe inzichten of signalen vanuit de kindercentra kunnen aanleiding zijn dit beleid te wijzigen. Het beleid wordt vastgesteld door de directie van Smallstep, oudercommissies hebben adviesrecht over aanpassingen in dit beleid.

Literatuur

- Oudercommissiereglement Smallsteps;
- Personeelsbeleid Smallsteps;
- CAO kinderopvang 2018-2019;
- Wet kinderopvang
- Wet Innovatie een Kwaliteit Kinderopvang (IKK)
- Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Ontwerpbesluit tot het stellen van eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk (Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk)
- BKK, Fukkink, R. (eindredactie) (2017) – Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang – Bohn Stafleu van Loghem, Houten
- IJzendoorn, M.H. van, Tavecchio, L.W.C, Riksen-Walraven, J.M.A. van (2004) – De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang – Boom, Amsterdam.
- Hoex, J., Kwok, S.(2009) - Pedagogische kwaliteit op orde – Nederlands Jeugd Instituut, Utrecht.
- Kálló, E., (2012) De oorsprong van vrij spelen volgens Emmi Pikler – Emmi Pikler Stichting, Amsterdam
- Singer, E., Kleerekoper, L. (red.)(2010) Pedagogisch kader kindercentra 0 – 4 jaar – Elsevier Gezondheidszorg, Amsterdam.
- Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., Hoex, J.(2011) - Pedagogisch kader kindercentra 4 – 13 jaar – Reed Business, Amsterdam.
- Keulen, A. van, Singer, E. (2012) Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0 – 13 jaar – Reed Business, Amsterdam.
- Singer, E. (2015) Speels, liefdevol en vakkundig – SWP, Amsterdam.
- NJI factsheets over media-opvoeding:
- <http://www.nji.nl/nl/Mediaopvoeding-Praktijk/Toolbox-Mediaopvoeding-Media-Gewoon-opvoeden>
- Delfos, M. (2013) Virtuele ontwikkeling van de jeugd – SWP, Amsterdam.
- Pont, S. (2012) Mensenkinderen! – Bert Bakker, Amsterdam
- Keulen van, A. (2013) Jonge burgers – SWP, Amsterdam
- Keulen van, A. (2013) Denk groot, doe klein! – SWP, Amsterdam
- Zwiep, C. (2014) Seksuele ontwikkeling – SWP, Amsterdam